Klimarapport Finans Norge 2026

Foto: Hennie / Adobe Stock

Finans Norge

Innhold

1. Innledning ... 3

2. Slik forsikrer vi oss mot naturskader ... 4

3. Året som gikk 2025 ... 6

3.1 Rapporter og regulatorisk utvikling 7

4. Værvarsel fra fremtiden ... 8

5. Statistikk ... 10

5.1 Hovedoversikt 10
5.2 Skred- og flomskader 12
5.3 Skader etter styrtregn og frost 15
5.4 Storm og stormflo 18
5.5 Lynskader 20

6. Boliger i endring: Hva klima og byggeskikk gjør med hjemmene våre ... 23

7. Forebygging: Et klimatiltak som gir økt trygghet ... 25

8. Klimatilpasning i praksis:Åpning av kanalen på Mindemyren ... 28

9. Behov for økt klimatilpasning ... 30

1. Innledning

Klimaendringene påvirker i økende grad norske husholdninger, lokalsamfunn og verdier. Forsikringsnæringens skadedata gir et tidlig og konkret bilde av hvordan denne utviklingen allerede slår ut i samfunnet. Finans Norges årlige klimarapport samler skadedata fra forsikringsselskapene knyttet til klimarelaterte skader på bygninger og innbo.

De siste ti årene har forsikringsselskapene erstattet **42,3 milliarder kroner** etter vær- og naturskader på bygninger og innbo i Norge. I løpet av denne tiårsperioden har de tre siste årene vært de dyreste. Det er særlig nedbørsrelaterte skader som øker, og om lag halvparten av erstatningssummen er knyttet til overvann.

I denne rapporten får vi også innblikk i hvordan et varmere og våtere klima gir mer intens nedbør og økt risiko for klimarelaterte skader av Hans Olav Hygen i Meteorologisk institutt. Videre belyser Rikke Åserud i Huseierne hvordan endret byggeskikk i samspill med klimaendringene påvirker boligene våre, og Elin Spjelkavik i Storebrand viser hvordan vi som forbrukere selv kan forebygge skader på egne hjem. I tillegg presenterer Magnar Sekse i Bergen Vann et konkret eksempel på hvordan forebygging kan være til nytte og glede både for kommune, innbyggere og byutvikling.

Finans Norge, mars 2026

I løpet av denne tiårsperioden har de tre siste årene vært de dyreste.

Foto: Espen Sjølingstad Hoen / VG

Slik settes premieraten

Prisen i naturskadeforsikringsordningen beregnes ved hjelp av statistiske modeller. Modellene baserer seg blant annet på historiske skadedata for naturskader, både fra store hendelser og fra mer vanlige frekvensskader. De tar også hensyn til utviklingen i klima. Modellen analyserer utviklingen i skadene og beregner mulige utfall for fremtidige erstatningskostnader. Prisen skal være risikorett og svare til kostnadene i ordningen over tid.

2. Slik forsikrer vi oss mot naturskader

Norsk natur har gitt oss rikelig med verdifulle ressurser – i havet, på fjellet, langs elver og sletter. Vi har bosatt oss tett på for å utnytte disse verdiene. Men naturkreftene gir også risiko for storm, flom, ras og skred, særlig i de mest utsatte områdene.

Bosettingen har også funnet sted i områder der naturforholdene kan være krevende. Det norske klimaet har alltid gitt utfordringer, men de siste årene har endringene blitt tydeligere. Været blir røffere og mer uforutsigbart. Det kommer mer styrtregn, som vil utløse skred og elver vil gå utover sine bredder. I tillegg kommer stormene sterkere og oftere.

I mange land risikerer en å stå på bar bakke hvis hjemmet eller arbeidsplassen blir ødelagt av storm, flom eller skred. Man må selv sørge for forsikring mot naturskader, og bor du i et utsatt område får du kanskje ikke engang forsikring. Flommene i Emilia-Romagna i Italia i 2023 førte til økonomiske tap på rundt 9 milliarder euro. Mindre enn 500 millioner euro var forsikret.[1] Selv uten å regne med skader på offentlig infrastruktur, var bare rundt 10 prosent av de private skadene forsikret. En viktig forklaring er at flom i mange land ikke inngår i standard boligforsikring, men må kjøpes som en egen dekning. En av grunnene til at vi kan fortsette å bo i de mest utsatte delene av Norge, er derimot at vi har en forsikringsordning hvor innbyggerne står solidariske overfor hverandre. Gjennom naturskadeforsikringsordningen fordeles risikoen for hvor vi bor på alle landets innbyggere.

1 https://www.perils.org/news/eur-495m-perils-releases-final-loss-estimate-for-the-emilia-romagna-floods-of-may-2023

Foto: Andrew / Adobe Stock

Naturskadeforsikringsordningen

Naturskadeforsikringsordningen gjør at alle med brannforsikring på bygning eller innbo automatisk også er dekket for naturskader. Prisen for naturskadedekningen er for tiden 0,08 promille av brannforsikringssummen. Den er lik for alle, uansett hvor du bor. Alle forsikringsselskap som tilbyr brannforsikring er pliktige til å være medlem av Norsk Naturskadepool, som administrerer ordningen.

Ved naturskader utbetaler forsikringsselskapene erstatning til sine kunder. Deretter utlignes kostnadene på forsikringsselskapene i naturskadepoolen, basert på hvert selskaps markedsandel. Som naturskade regnes: storm, skred, flom, stormflo, jordskjelv, vulkanutbrudd, meteorittnedslag og flodbølge. I denne rapporten tar vi i tillegg for oss vannskader og lynskader, som også er klima- og værrelaterte skader. Slike skader er dekket gjennom innbo- og bygningsforsikringer, men de inngår ikke i naturskadeforsikringsordningen.

Reglene for naturskadeforsikringsordningen er regulert i lov om naturskadeforsikring[2] og forskrift om naturskadeforsikring[3].

Foto: Havepino / Adobe Stock

2 https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1989-06-16-70?q=Lov%20om%20naturskadeforsikring"LOV-2024-12-13-78

3 https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2024-01-26-111?q=Forskrift%20om%20naturskadeforsikring"FOR-2024-12-13-3091

3. Året som gikk 2025

Foto: Dan P. Neegaard / Aftenposten / NTB

I fjor publiserte Norsk klimaservicesenters rapporten *Klima i Norge*, som viser at Norge allerede er på vei inn i et varmere og våtere klima, med hyppigere og mer intense nedbørshendelser og økt risiko for flom og skred. Dette legger et stadig større press på eksisterende bebyggelse og infrastruktur, og stiller økende krav til klimatilpasning og forebygging. Norges bank estimerte at om lag 13 prosent av norske boliger ligger i områder som er særlig utsatt for vær- og naturskader i sin analyse fra 2025.

Dette bakteppet ble tydelig også i værået 2025. Ifølge Meteorologisk institutt var 2025 det varmeste året som er målt i Norge, med alle måneder over normalen – noe som aldri tidligere er registrert. Landstemperaturen lå 1,5 grader over normalen for perioden 1991–2020, og flere regioner opplevde året som enten «svært varmt» eller «ekstremt varmt».

Året var samtidig preget av store kontraster, med perioder med svært kraftig nedbør, raske væromslag og flere lokale hendelser med betydelige konsekvenser. Spesielt vinteren og våren var preget av milde perioder med regn, også i områder som normalt har snø, noe som økte risikoen for overvann, flom og skred.

Globale tap fra vær- og naturhendelser

Utviklingen i Norge kan også ses i sammenheng med globale trender. Ifølge reassuranseselskapet Munich Re var 2025 nok et år med svært store globale tap fra naturkatastrofer. De samlede økonomiske tapene på verdensbasis er anslått til om lag 224 milliarder dollar, hvorav rundt 108 milliarder dollar var forsikrede tap. Værrelaterte hendelser sto for over 90 prosent av de samlede tapene.

Munich Re peker særlig på at det er de såkalte «sekundære» hendelsene, som flom, styrtregn, kraftige tordenvær og skogbranner, som i økende grad driver tapene globalt. Dette er flere av de samme type hendelsene som også dominerer skadebildet i Norge.

Foto: JAH / Adobe Stock

Hendelser i Norge

Styrtregn og storm i januar
I starten av året opplevde Vestlandet en periode med kraftig nedbør og kraftige vindkast. Nedbøren falt samtidig med mildvær og snøsmelting, noe som førte til høy avrenning og rask tilførsel av vann til bekker, elver og avløpssystemer. Dette ga lokale oversvømmelser og skader på bygninger flere steder. Fra 13.–14. januar var det i overkant av 1 000 meldte vannskader, med en samlet erstatning på om lag 75 millioner kroner på Vestlandet og i Trøndelag. I tillegg var det over 2000 meldte stormskader på til sammen 250 millioner kroner i Møre og Romsdal og nordover i januar måned.

Leirskredet i Levanger 30. august
Den 30. august gikk det et alvorlig leirskred i Levanger kommune. En person omkom, og skredet førte til omfattende skader på kritisk infrastruktur, der både ny og gammel E6 samt jernbanen ble rammet. Hendelsen viste hvordan klima- og grunnforhold kan utløse svært alvorlige hendelser med store samfunnsmessige konsekvenser.

Ekstremværet Amy i oktober
Amy rammet deler av Sør-Norge i oktober og ble årets klart mest kostbare hendelse. Kombinasjonen av sterk vind, ugunstig vindretning og kraftig regn førte til omfattende skader, blant annet ved at tak ble blåst av, trær veltet og vann trengte inn i bygninger.

Ekstremværet resulterte i rundt 15 000 meldte skader, med en samlet erstatning på nær 1,8 milliarder kroner.

Flommen i Sokndal i desember
I desember ble Sokndal i Rogaland rammet av en kraftig flom som førte til drøye 100 skadesaker og erstatninger på rundt 16 millioner kroner. Det var næringslivet som ble hardest rammet. NVE vurderte flommen som en såkalt 20-årsflom, noe som har aktualisert behovet for å styrke kommunens arbeid med flomforebygging og beredskap.

3.1 Rapporter og regulatorisk utvikling

De senere årene har finansbransjen i økende grad flyttet oppmerksomheten fra bærekraftsrapportering til integrering av bærekraftsrisiko i risikostyringen. Fysisk klimarisiko behandles i større grad som en finansiell risiko som skal identifiseres, vurderes og håndteres på linje med øvrige risikofaktorer. Denne utviklingen ble ytterligere forsterket i 2025, da økt vekt på konkurransekraft og forenklinger bidro til omfattende politiske og regulatoriske endringer innen bærekraftig finans.

Bærekraftsrapportering
Rapporteringsåret 2025 var det første året som ble omfattet av av bærekraftsrapporteringsdirektivet (CSRD) og tilhørende standarder. Etter de opprinnelige reglene ble omfattet av rapporteringsplikten i Norge flere hundre store foretak, herunder børsnoterte foretak, banker og forsikringsforetak. Gjennom Omnibus I (vedtatt desember 2025) endres virkeområdet for CSRD. Plikten til lovpålagt bærekraftsrapportering begrenses til foretak med mer enn 1 000 ansatte og over 5,3 milliarder kroner i omsetning. Dette innebærer en kraftig reduksjon i antall rapporteringspliktige selskaper sammenlignet med det opprinnelige regelverket. Endringene er vedtatt i EU forventes å vedtas i Norge i 2026. Inntil endringene trer i kraft, gjelder dagens virkeområde for norske foretak.

Flommen i Sokndal, desember 2025

Foto: Carina Johansen / NTB

4. Værvarsel fra fremtiden

Av Hans Olav Hygen, Meteorologisk institutt

Den stille mørketiden ble avbrutt av et forrykende regnvær. En uvanlig førjulsfrost hadde gitt tele i bakken, og vannet rant raskt overalt. Ved foten av den nedlagte slalåmbakken sto idrettslagets leder og så den nyrestaurerte kunstgressbanen bli tatt av elva – nok en gang. Velkommen til 2070, og et Norge der vintersnøen stadig oftere er erstattet av vinterregn.

I 2019 skrev jeg i Finans Norges klimarapport at «Klimaendringene er ikke noe som kommer, de er her allerede». I 2023 fulgte jeg opp med at «Sløret er trukket fra klimaendringenes ansikt». Poenget står fast: Vi kan ikke lenger vente på klimaendringene; de er her nå og påvirker været vårt kraftig. Vi ser daglige tegn over hele verden: flom i Pakistan, tørke i Sahel, hetebølger i Europa og snømangel i Andesfjellene. Men vi ser det også lokalt: regngrå førjulstid, alpinbakker som mangler snø, hetebølger i Trøndelag og kjellere fylt av vann etter styrtregn. Kraften i det «nye været» slutter aldri å forundre og sjokkere meg.

Året 2025 ble det varmeste vi har observert i Norge, 0,1 grader over den forrige rekorden fra 2020, og 1,5 grader over normalen (1991–2020). Globalt ble 2025 det tredje varmeste året, kun slått av 2023 og 2024. Vi har bare sett starten; for Norge kan temperaturen øke med hele 3,5 grader i løpet av dette århundret dersom verden ikke klarer å kutte utslipp.

Foto: Kevin Carden / Adobe Stock

Hvordan været blir i et Norge som er 3,5 grader varmere, er vanskelig å forestille seg. Men vi kan se konturene. I dag har vi et belte langs kysten fra Østfold til Bodø uten klimatisk vinter (temperaturer stabilt under 0 grader). Dette vinterfri beltet vil spre seg nordover og innover i landet. Til slutt vil hele kysten, fra svenskegrensa til russergrensa, miste den stabile vinteren. Enkelte vintersultne nordmenn vil fortsatt søke mot høyfjellet på jakt etter den siste snøen, men stadig flere vil vokse opp uten ski på beina.

Dette handler om mer enn bare tapet av en skitur; det handler om tryggheten vi har bygget samfunnet vårt på. Vi har bygget husene våre, veiene våre og livsgrunnlaget vårt basert på at været oppfører seg innenfor visse rammer. Når disse rammene sprenges, endres også verdien på alt vi eier. Risiko er ikke lenger bare et tall i et regneark når elva tar kunstgressbanen for tredje gang, eller når forsikringspremien stiger fordi kjelleren din ligger i en ny faresone.

For finansnæringen betyr dette at de gamle sannhetene står for fall. Å låne ut penger til et prosjekt i dag som skal stå klart i 2070, krever at man ser for seg et Norge der vannet kommer fra andre steder og med en helt annen kraft enn før. Den største risikoen er kanskje ikke selve været, men at vi fortsetter å planlegge for en verden som ikke lenger finnes.

Fremtiden er ikke ferdigskrevet, selv om min egen klimahistorikk i stor grad er lagt. Om vi stoppet alle utslipp i dag, vil klimaet likevel fortsette å varmes opp i 20–30 år. Enkelt forklart kan vi si at utslippene fra 90-tallet bestemmer dagens klima – mens dagens utslipp legger føringene for midten av dette århundret.

Rapporten Klima i Norge viser forskjellen tydelig: Et scenario med høye utslipp gir en oppvarming på 3,4 grader, mens et middels scenario stopper på ca. 2 grader. Effekten på vinteren i Tromsø illustrerer alvoret: I februar, som er den kaldeste måneden, er normalen i dag -3,3 grader. Et middels scenario vil gi 2,7 grader oppvarming i Troms– da beholder man litt av vinteren. Et høyt scenario vil med sine 4,3 grader oppvarming i Troms eliminere vinteren i Tromsø fullstendig.

Dette betyr ikke at vi skal gi opp. Selv om min fremtid er skrevet, er ikke mine barns eller barnebarns fremtid forutbestemt.

Ingen kan gi et nøyaktig værvarsel for år 2070, men klimaforskningen viser oss hva vi kan forvente. Hvor ekstremt det blir, bestemmes av våre felles utslipp. Det handler om de små valgene, og det handler om de store: Trenger jeg den dingsen fra Kina? Må vi ha hytte i utlandet og fly dit flere ganger i året, eller er Norgesferie like fint? Hva prioriterer vi når vi stemmer?

Samtidig som vi kutter i utslippene, må vi forholde oss til realitetene: Klimaendringene er her, og været vil bli mer ekstremt. Vi må planlegge for en fremtid med forhåpentligvis lave utslipp og dessverre et tøffere vær.

Foto: d_e_r_i_c / Adobe Stock

5. Statistikk

5.1 Hovedoversikt

De siste ti årene har forsikringsselskapene utbetalt en samlet erstatning på 42,3 milliarder kroner for skader på bygning og innbo som kan skyldes vær- og naturhendelser.

Tallene i denne rapporten er KPI-justert til 2025-kroner. Når tallene er KPI-justert, betyr det at alle erstatningsbeløp er omregnet i tråd med utviklingen i konsumprisindeksen, slik at skader fra tidligere år kan sammenlignes med skader fra nyere år. Dette gir et uttrykk for hva en skade ville ha kostet dersom den oppstod i dag (nåverdi).

Merk likevel at KPI-justerte erstatningsbeløp kun tar høyde for den generelle prisveksten, og ikke for endringer som økt bygningsmasse eller endret byggestandard. I perioden som analyseres har det vært en betydelig velstandsutvikling, noe som blant annet har påvirket hvordan nye bygninger oppføres, for eksempel med innredede kjellere. Samtidig er det innført flere lovpålagte krav til byggemåte som kan ha betydning for konsekvensene av værskader. Dette gjelder særlig krav til takkonstruksjoner og risikoen for stormskader.

Figur 1 viser fordelingen av erstatninger etter natur- og værrelaterte hendelser de siste ti årene. Av de samlede erstatningene på 42,3 milliarder kroner skyldes 46 prosent vanninntrenging utenfra og stopp i avløp. Slike skader knyttes ofte til overvann og oppstår som følge av ekstremnedbør i tettbebygde strøk. Eksempler på slike hendelser er august 2016, da Asker, Bærum og Oslo ble hardt rammet, og september 2019, da kraftig regn traff Østfold-området, særlig Fredrikstad.

Når vann i elver, innsjøer eller bekker går utover sine bredder, kalles det per definisjon flom, men det er ikke alltid lett å skille dette fra overvann. Ekstremværet Hans begynte med ekstremnedbør og endte med flom i flere vassdrag i Sør-Norge, blant annet i Valdres, Hallingdal og deler av Lågen og Glomma.

Beskrivelse av datagrunnlaget

Finans Norge samler inn skadedata fra sine medlemmer og fra Norsk Naturskadepool. I disse dataene vises årsak og kilde til at skaden oppstår. I dette kapittelet gis det en beskrivelse og en utdyping av hva vi har av data som kan ha sammenheng med naturhendelser og vær. Tallene gjelder skader på forsikringsprodukter som dekker bygninger og innbo (både for private, næringsliv, kommuner og landbruk). Det bør understrekes at skader forårsaket av naturhendelser og vær også kan gi skader på biler, båter og personer, men Finans Norge har ingen spesifikasjon av dette. Slike skader vil ofte komme i tillegg når en hendelse oppstår. Dekningen i naturskadeforsikringsordningen (Norsk Naturskadepool) har endret seg lite siden 1980, dermed er tallene vi presenterer representative for hele denne perioden. Fra 2008 har Finans Norge samlet inn spesifiserte data på vannskader som kan skyldes ekstremnedbør og annet type vær, slik som frost. I denne rapporten kalles dette «værrelaterte vannskader». I tillegg viser vi brannskader som følge av lynnedslag, hvor vi har data fra 1985. En forutsetning for statistikkene er at det er meldt en skade til forsikringsselskapet. Erstatningsbeløpene som vises, er det som overstiger kundenes egenandel. Noen figurer i rapporten viser fylkesfordelte tall. Fylkesinndelingen er den som var gjeldende fram til 1. januar 2018.

Fig. 1 Erstatningsfordeling etter vær og naturskader 2016-2025

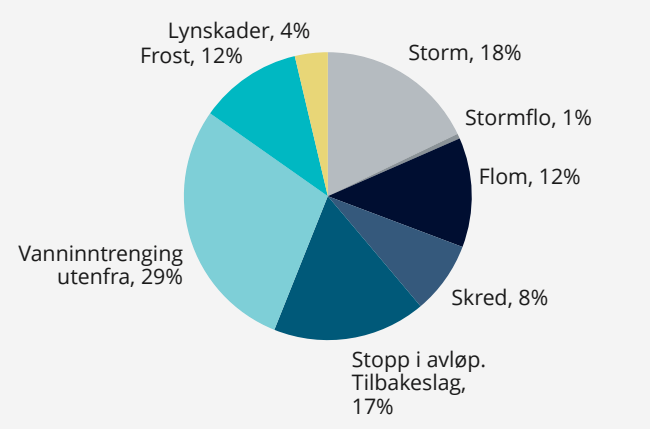

Kilde: Finans Norge og Norsk Naturskadepool
KPI-justert beløp

Fig 2. Erstatningsutvikling vær- og naturskader, siste ti år

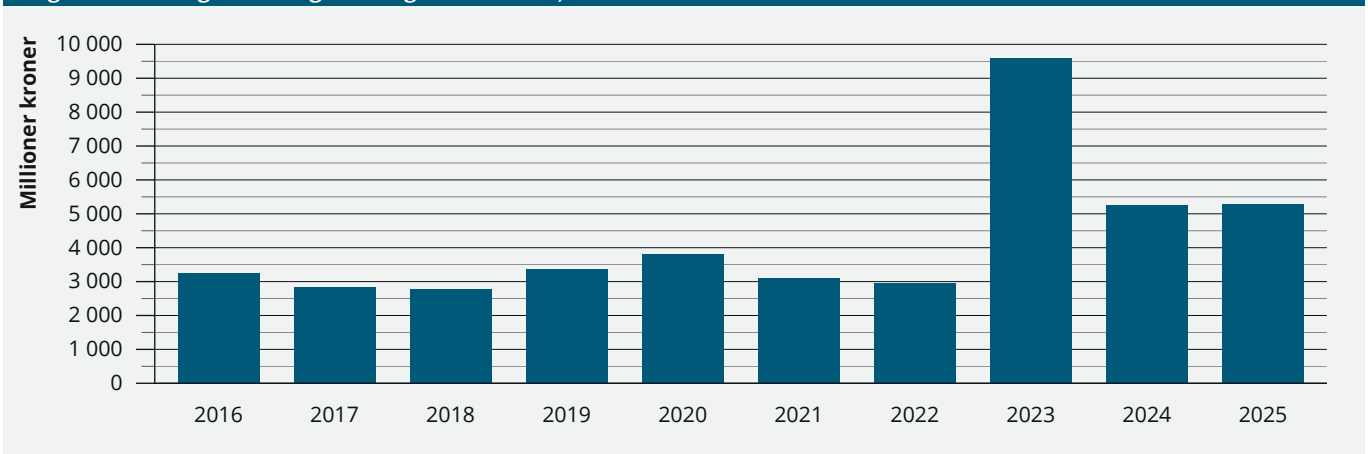

Kilde: Finans Norge og Norsk Naturskadepool
KPI-justert beløp

Fig. 3 Erstatning per skadetype, sammenligning av de to siste 5-årsperiodene

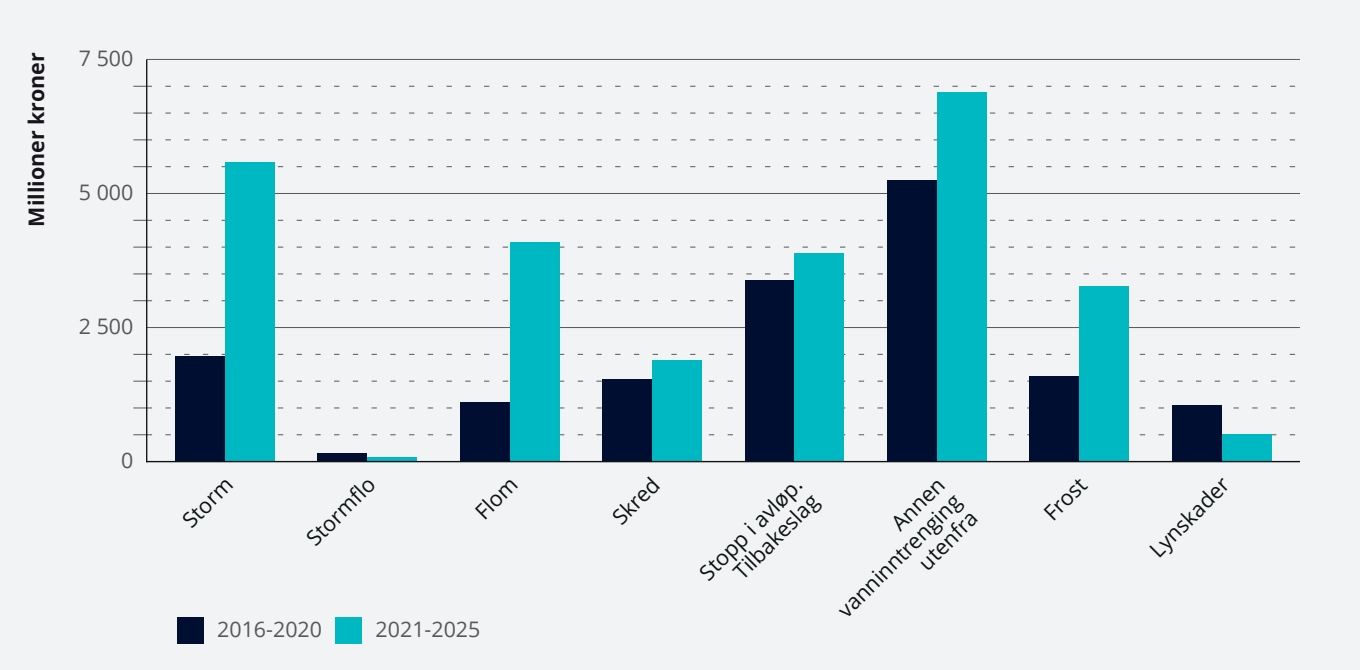

Kilde: Finans Norge og Norsk Naturskadepool
KPI-justert beløp

Stormskader kan ramme mange bygninger samtidig og står for 18 prosent av den samlede erstatningssummen, der den siste store hendelsen, Amy i oktober 2025, har hatt stor betydning.

Figur 2 viser at de samlede vær- og naturskadene har variert betydelig de siste ti årene. Året 2023 skiller seg klart ut med erstatninger på 9,6 milliarder kroner, der ekstremværet Hans i august sto for om lag 41 prosent av årets totale skader.

I 2025 var det stormen Amy som dominerte skadebildet, og sto for nær 40 prosent av de samlede erstatningene. Uværet inntraff i begynnelsen av oktober og førte til stormskader for nær 1,8 milliarder kroner, i tillegg til overvannsskader på 204 millioner kroner. Til sammenligning ligger erstatninger i en «normal» oktober-måned de siste ti årene på rundt 130 millioner kroner, og oktoberstormer har i gjennomsnitt gitt skader på om lag 208 millioner kroner.

Selv om storm i oktober ikke er uvanlig, var skadeomfanget etter Amy betydelig høyere enn normalt. Uværet var svært kraftig, med vindstyrke opp mot orkan, og rammet særlig indre deler av Trøndelag med vindkast på opptil 62 meter per sekund

Figur 3 viser erstatninger fordelt på skadetyper og sammenligner de to siste femårsperiodene. Samlet beløper vær- og naturskadene seg til 26,2 milliarder kroner i perioden 2021–2025, mot 16,1 milliarder kroner i perioden 2016–2020, tilsvarende en økning på om lag 60 prosent. Figuren viser at økningen gjelder de fleste skadetyper, særlig storm, flom og vanninntrenging/overvann. Samtidig er det store variasjoner mellom enkeltår, der enkelte store hendelser, som ekstremværet Hans i 2023 og stormen Amy i 2025, bidrar vesentlig til nivået i den siste perioden.

Figur 4 viser når de ti dyreste vær- og naturhendelsene har inntruffet over tid. Figuren viser at svært store hendelser forekommer relativt sjelden, men også at de i økende grad har vært konsentrert mot de senere årene i tidsserien. Mens det tidligere var lange mellomrom mellom de største hendelsene,

Foto: Geir Olsen / NTB

Fig. 4 Hyppighet de ti verste hendelsene

Kilde: Norsk Naturskadepool
KPI-justert beløp

viser figuren en tydeligere konsentrasjon av de mest alvorlige hendelsene etter 2010, og særlig i perioden etter 2020. Syv av de ti største hendelsene inntraff etter 2010 og fire av dem i 2020 eller senere.

I **tabell 1** vises de største enkeltstående skadene etter uvær i perioden, der ekstremværet Hans er den klart største hendelsen. Store deler av Sør-Norge ble rammet, særlig innlandsområdene. Ettersom sommeren allerede hadde vært preget av store nedbørsmengder, førte styrtregnet som startet 7. august 2023 til omfattende skader i en allerede mettet og sårbar grunn.

Skadeomfanget ble ytterligere forsterket av at svært mange skader oppstod samtidig, kombinert med betydelige skader på vei- og annen infrastruktur, noe som gjorde framkommeligheten vanskelig og reparasjonsarbeidet tidkrevende. For mange husholdninger medførte dette ekstrautgifter, blant annet knyttet til midlertidig bolig, som ble dekket av forsikringsselskapene. For næringsvirksomheter kommer eventuell avbruddsdekning i tillegg til erstatningene som fremgår av tabellen.

Etter ekstremværet Hans har det tatt lang tid å fastslå de endelige konsekvensene av skadene, blant annet om bygninger kunne repareres eller måtte rives og gjenoppbygges

For noen eiendommer ble det ikke gitt tillatelse til gjenoppbygging på samme sted, som følge av økt risikovurdering knyttet til flom- og skredfare. Slike beslutninger er sentrale i et forebyggingsperspektiv, ettersom det bidrar til å redusere risikoen for gjentatte skader ved framtidige hendelser.

Den siste store hendelsen i tiårsperioden inntraff i oktober 2025, da stormen Amy rammet store deler av Sør-Norge, særlig på Vestlandet.

Hvem rammes verst av været

Figur 5 viser hvilke fylker som er hardest rammet av vær og naturskader i forhold til befolkningen i perioden 2016–2025. De samlede erstatningene for natur og værrelaterte skader vises som søyler, med verdier på venstre akse, mens gjennomsnittlig erstatning per innbygger vises som prikker, med verdier på høyre akse. Innbyggertallene er hentet fra Statistisk sentralbyrå (2019) og omfatter den voksne delen av befolkningen (18–75 år). Fylkesinndelingen følger strukturen slik den var før regionreformen i 2019. Værrelaterte vannskader omfatter stopp i avløp, tilbakeslag, vanninntrenging utenfra, samt frostskader.

Når erstatningene ses i forhold til folketallet, er det innbyggerne i Oppland, Nordland og Finnmark som har vært hardest rammet. De nordligste fylkene har relativt få innbyggere, men har hatt betydelige skader knyttet til storm og skred. For Oppland gir ekstremværet Hans i august 2023 særlig stort utslag.

Ser man på de samlede erstatningsbeløpene, er det Akershus som skiller seg ut som hardest rammet. Kvikkleireskredet i Gjerdrum kommune i 2020 utgjør alene om lag 970 millioner kroner av en samlet erstatning på 4,3 milliarder kroner. For Østfold bidrar fjellskredet i Halden i april 2023 betydelig, med rundt 1,3 milliarder kroner av en total på 3,1 milliarder kroner. Denne enkeltstående fjellskredhendelsen er utelatt fra beregningen av gjennomsnittlig erstatning per innbygger.

5.2 Skred- og flomskader

Sammenlignes skader etter flom og skred med skader knyttet til nedbør, er det ofte sistnevnte som har hatt størst samlede konsekvenser. Flom i større vassdrag kan som regel varsles i forkant, noe som gir bedre tid til å iverksette skadebegrensende tiltak. I tillegg finnes det muligheter for forebygging over tid.

Tab. 1 Store hendelser

Hva	Når	Hvor	Antall	Erstatning*
Hans ekstremnedbør, flom, skred	7.-25.august 2023	Sør-Norge - innlandet	13 013	3 926,7
Nyttårsstormen	1.jan.1992	Vestlandet	23 749	2 867,8
Dagmar- storm	25.-27. desember 2011	Store deler av Sør-Norge	16 154	2 117,5
Amy - storm, stomflo og overvannsskader	4.-6-okt.2025	Sør-Norge	18 106	2 003,7
Vesleofsen - flom	25.mai-25.juni 1995	Glomma/Gudbrandsdalslågen	6 020	1 923,2
Fjellskred	27.apr.23	Halden	1	1 313,4
Leirskred	30.-31.desember 2020	Gjerdrum	205	972,2
Nina - storm	9.01.-12.01.2015	Rogaland og Hordaland	9 447	830,6

*Beløp i millioner kroner, KPI-justert, 2025-kroner

Fig. 5 Erstatning etter fylke, 2016-2025

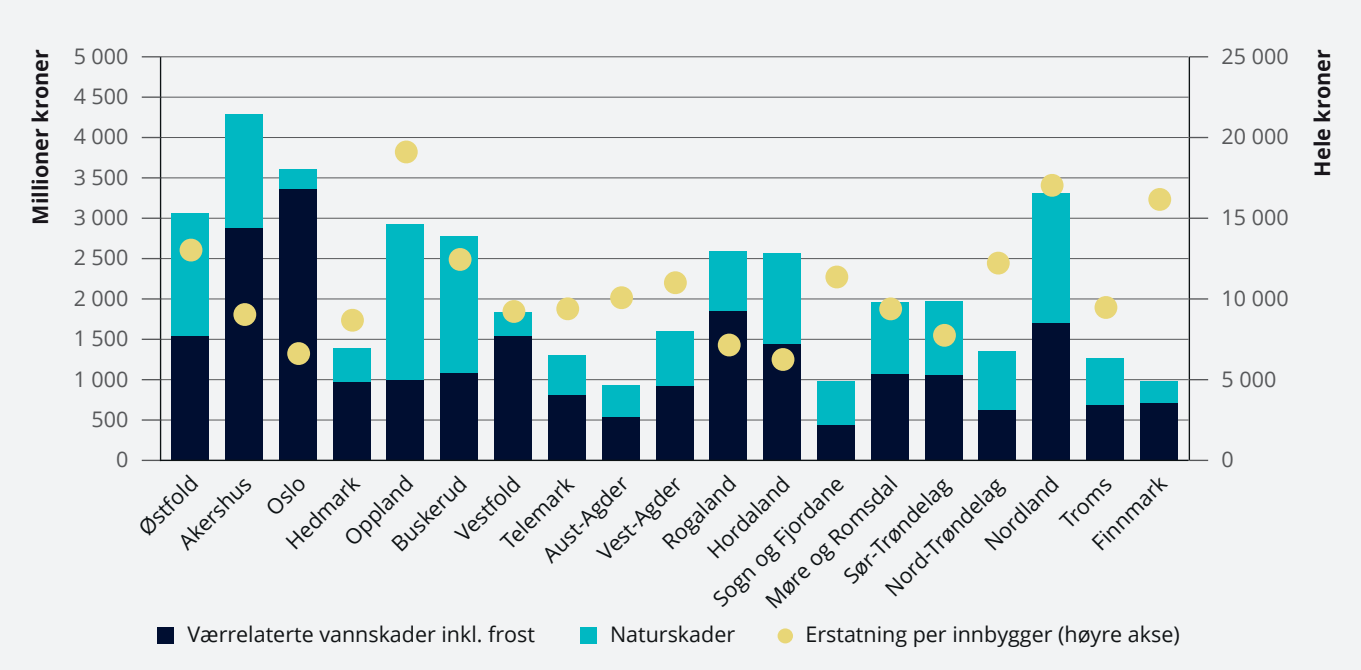

Kilde: Finans Norge og Norsk Naturskadepool
KPI-justert beløp

I 1995 førte vårflom i Glomma og Lågen til omfattende skader, og også i 2011 og 2015 var det betydelige vårflommer, særlig i Gudbrandsdalslågen. Etter flommen i 1995 er det gjennomført en rekke forebyggende tiltak i Glommavassdraget, noe som har redusert sannsynligheten for tilsvarende hendelser betydelig. Vårflom som følge av store snømengder i fjellet er relativt forutsigbart, og gir derfor bedre mulighet til å forberede skadebegrensende tiltak.

Skader som følge av styrtregn er derimot vanskeligere å forutse, både når det gjelder hvor nedbøren treffer og hvor store mengder som faller. Dette ble tydelig under ekstremværet Hans i august 2023, som startet med kraftig nedbør i Innlandet og senere utviklet seg til flom blant annet i Hallingdal og Valdres. Samtidig viste hendelsen at forebyggende og begrensende tiltak kan ha stor effekt; flere byer, blant annet Drammen som klarte å begrense skadeomfanget ved hjelp av flomvernløsninger.

Ettersom styrtregn sjelden kan varsles lang tid i forkant, er langsiktig planlegging særlig viktig. Dette gjelder både plassering av ny bebyggelse og sikring av eksisterende bygningsmasse. Det må legges til rette for at vann kan ledes bort fra bygninger, eller i det minste forsinkes, for eksempel gjennom åpne flomveier, grønne tak eller hensiktsmessig vegetasjon og arealbruk.

Fig. 6 Utvikling i erstatning etter skred, flom og nedbør

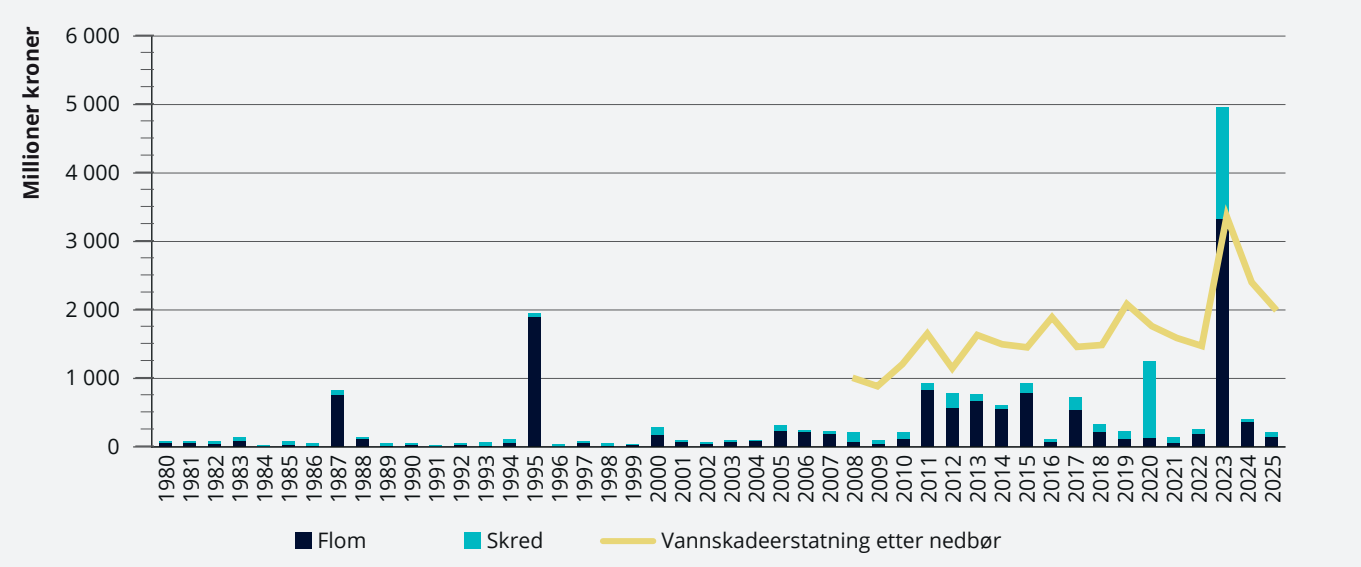

Kilde: Finans Norge og Norsk Naturskadepool
KPI-justert beløp

Fig. 7 Antall skader og erstatning etter skred, flom, nedbør og frost

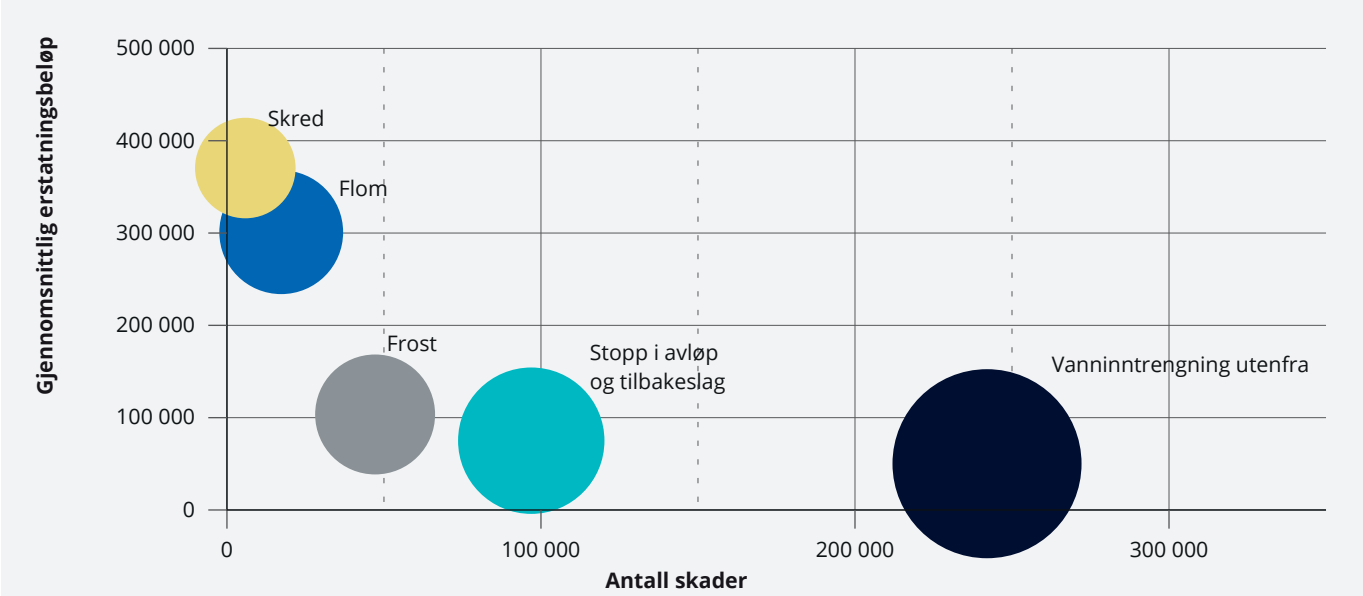

Kilde: Finans Norge og Norsk Naturskadepool
KPI-justert beløp

Figur 7 viser sammenhengen mellom antall skader og gjennomsnittlig erstatning for ulike typer vær- og naturskader de siste ti årene. Antall skader er vist langs x-aksen, mens gjennomsnittlig erstatningsbeløp per skade er vist langs y-aksen. Boblenes størrelse angir samlet erstatning for den enkelte skadetype.

Figuren viser at skred og flom har de høyeste gjennomsnittlige erstatningsbeløpene per skade, med henholdsvis om lag 370 000 og 301 000 kroner. Samtidig fremgår det tydelig at stopp i avløp og vanninntrenging utenfra, samlet sett står for de største erstatningsbeløpene, til tross for relativt lave gjennomsnittserstatninger per skade. Dette skyldes et svært høyt antall skader over tid.

Frostskader har et gjennomsnittlig erstatningsnivå på rundt 103 000 kroner per skade, mens stopp i avløp og tilbakeslag ligger på om lag 75 000 kroner. Skader som skyldes vanninntrenging utenfra, har de laveste gjennomsnittlige erstatningsbeløpene, med i overkant av 50 000 kroner per skade, men utgjør likevel den største samlede kostnaden.

Figur 8 viser samlede erstatninger etter flom- og skredskader fordelt geografisk i perioden 2016–2025. Områder med de mørkeste fargene angir fylker med høye samlede erstatningsbeløp. Østfold, Akershus, Oppland og Buskerud har hatt særlig høye erstatninger i perioden. For Akershus har kvikkleireskredet i Gjerdrum i 2020 stor betydning, med erstatninger på om lag 970 millioner kroner. Ekstremværet Hans i august 2023 bidrar i stor grad til de høye erstatningene i innlandsfylkene. I Østfold gir fjellskredet i Halden i april 2023 et betydelig utslag, med erstatninger på rundt 1,3 milliarder kroner.

Figur 9 viser hvordan erstatninger etter flom- og skredskader fordeler seg gjennom året i perioden 2016–2025. Skadeutbetalingene er klart høyest i august, som alene står for 42 prosent av de samlede erstatningene. Igjen er det ekstremværet Hans som bidrar betydelig her. Leirskredet i desember 2020 i Gjerdrum og fjellskredet i Halden i april 2023, betyr mye for toppene i disse månedene.

Fig. 8 Erstatning etter flom og skred, 2016-2025

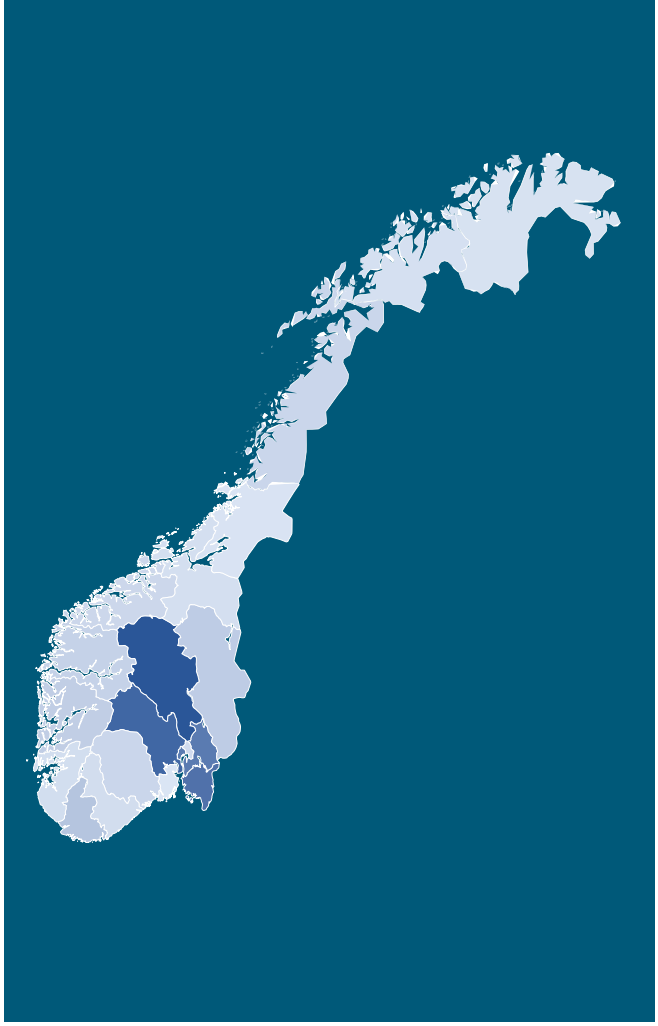

Kilde: Norsk Naturskadepool
KPI-justert beløp

Fig. 9 Månedsfordelt erstatning etter flom og skred, 2016-2025

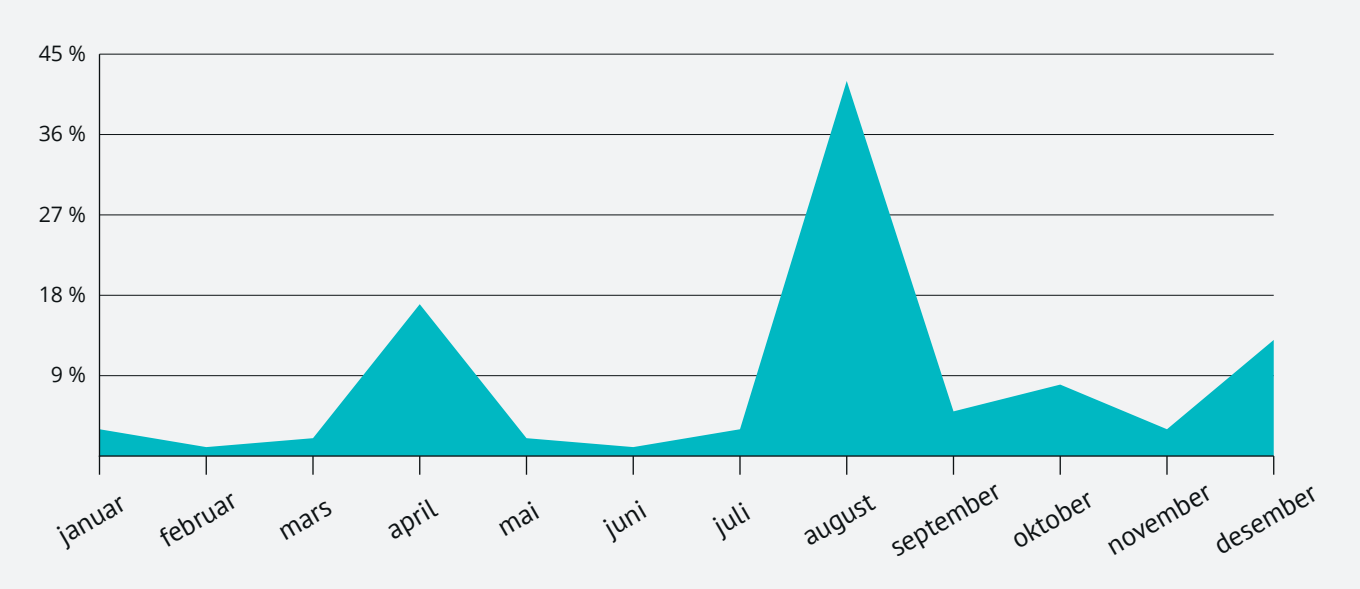

Kilde: Norsk Naturskadepool
KPI-justert beløp

5.3 Skader etter styrtregn og frost

Skader som skyldes ekstremnedbør og frost varierer betydelig, avhengig av hvor nedbøren faller og hvor frosten rammer, ettersom skadene gjelder bygninger og innbo. Selv om de direkte skadene oppstår på bygninger, kan også ødelagt infrastruktur få store konsekvenser for om bygninger kan brukes. Dersom veier tas av ras eller blir ufremkommelige, kan både husholdninger og næringsvirksomheter få problemer med tilgang og leveranser. Slike indirekte konsekvenser er ikke inkludert i denne rapporten.

I **figur 10** vises utviklingen i erstatninger fra år til år, der enkelte år skiller seg tydelig ut. Figur 11 og 13 viser den geografiske fordelingen av skader etter henholdsvis styrtregn og frost de siste ti årene, mens figur 12 og 14 viser når på året disse skadene typisk inntreffer.

Av figur 10 fremgår det at 2010 var et særlig skadeutsatt år for frostskader, mens 2023 skiller seg ut med store skader som følge av styrtregn. I 2010 var det en lang periode med svært lave temperaturer i Sør-Norge, og særlig barfrost på Vestlandet, noe som førte til omfattende frostskader på vannrør, både innendørs og utendørs.

Fig. 10 Erstatning etter vannskader på bygning og innbo som følge av nedbør og frost

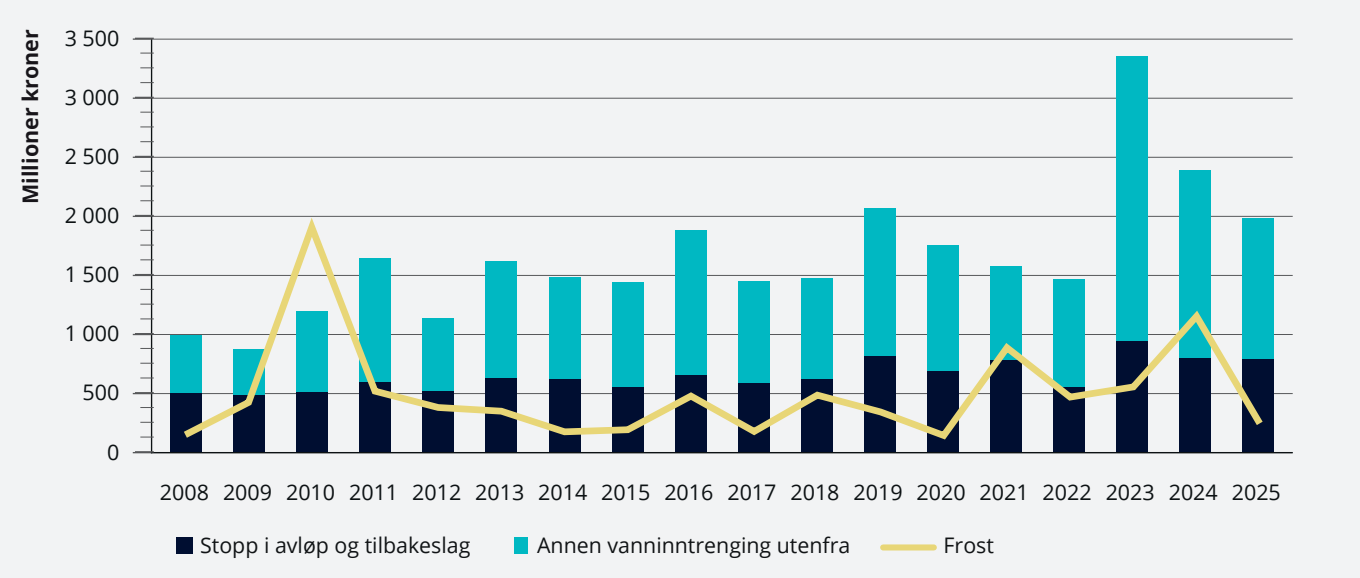

Kilde: Finans Norge
KPI-justert beløp

I 2023 var det ekstremværet Hans i begynnelsen av august som dominerte skadebildet, i tillegg til senere episoder med kraftig styrtregn, særlig i Oslo-området. Juli samme år var preget av mye nedbør over store deler av Østlandet, slik at jorda allerede var mettet med fukt. Dette bidro til at påfølgende regnvær i større grad førte til overflateavrenning og vanninntrenging i bygninger, både over og under bakkenivå.

En del av disse skadene har over tid blitt redusert gjennom forebyggende tiltak, blant annet nye avløpsrør med riktig fall og tilbakeslagsventiler, særlig for skader knyttet til stopp i avløp. Samtidig er det vanskelig å forutsi hvor slike skader vil oppstå, både fordi styrtregn er krevende å varsle presist, og fordi utbygging og fortetting kan endre hvordan overvann ledes og samler seg lokalt. I flere utsatte byer og tettsteder arbeides det derfor målrettet med løsninger for å forsinke og lede vekk overvann, blant annet gjennom fordrøyningsområder og lokal overvannshåndtering.

Naturlig nok oppstår det flest skader på bygning og innbo der det bor mange mennesker, men også topografien spiller en rolle for hvor regn og overvann samler seg og trenger inn. Det kraftigste og mest langvarige regnværet i perioden var ekstremværet Hans i august 2023 i Innlandet, med påfølgende kraftig nedbør i Akershus og Oslo mot slutten av samme måned.

Hans forårsaket først og fremst flom- og skredskader i Innlandet og Buskerud, mens overvannsskader og stopp i avløp i større grad rammet sentrale deler av Østlandsområdet. De samme områdene hadde også en svært regnvåt juli.

Rogaland er også et utsatt område, i likhet med deler av Nordland. I både 2021 og 2022 var det mange skader i Nord-Norge, mens Rogaland har vært relativt hardt rammet i flere av de siste ti årene. Samlet sett har Rogaland hatt nesten like mange skader som Oslo i perioden.

Fig. 11 Erstatning etter vannskader ved nedbør, 2016-2025

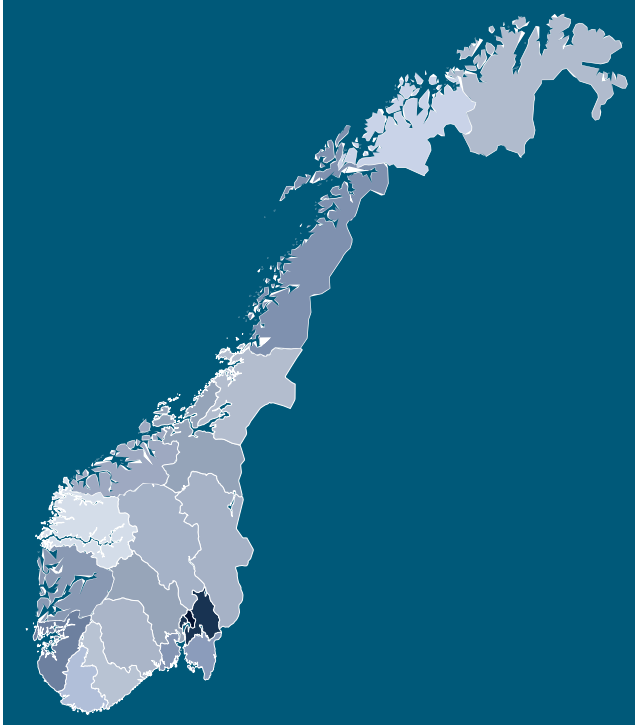

Kilde: Finans Norge
KPI-justert beløp

Fig. 12 Månedsfordelt erstatning etter nedbør, 2016-2025

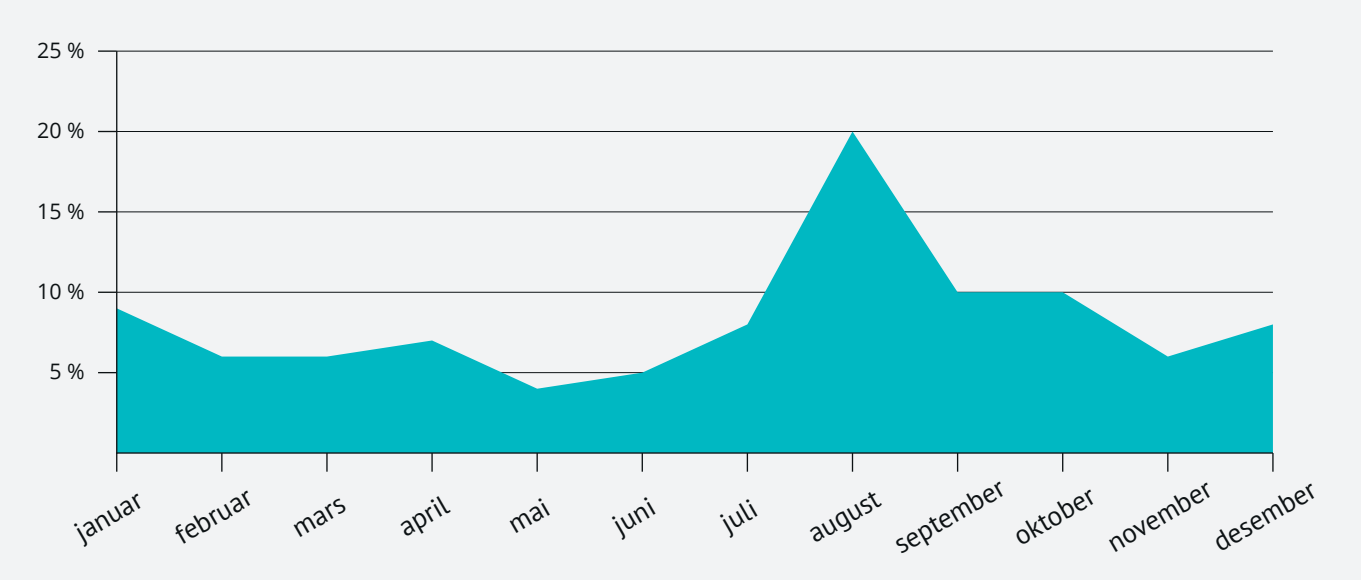

Kilde: Finans Norge
KPI-justert beløp

Fig. 13 Erstatning etter frostskader, 2016-2025

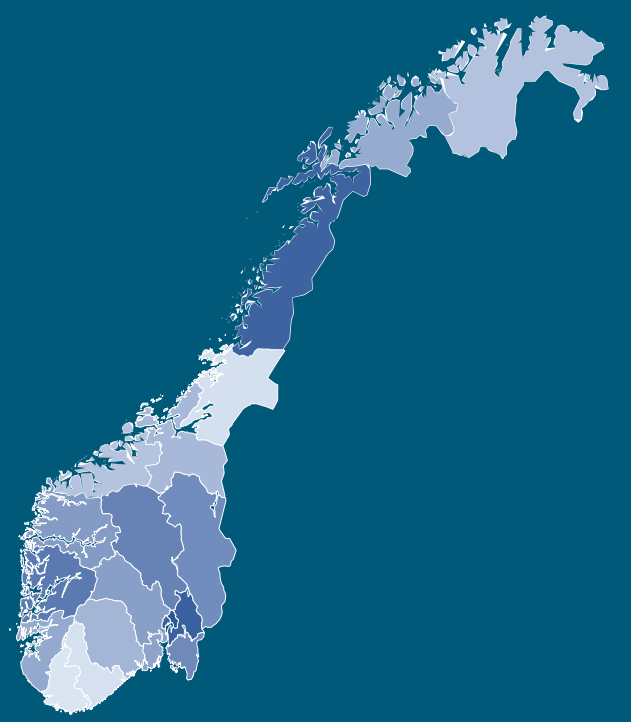

Kilde: Finans Norge
KPI-justert beløp

Figur 12 viser tydelig at august er måneden der skader knyttet til vanninntrenging utenfra og stopp i avløp er størst. Igjen er det ekstremværet Hans som gir et særlig stort utslag, men også tidligere har det vært mange slike skader i august, blant annet i 2016 i Asker, Bærum og delvis Oslo. I disse kommunene er det i etterkant gjennomført mye sikringsarbeid, slik at tilsvarende ekstremnedbør i dag vil gi mindre skader enn tidligere. Samtidig er det vanskelig å sikre seg fullstendig. Med eldre bebyggelse og gamle rør, er klimatilpasning ofte både krevende og kostbart å gjennomføre.

Det er godt kjent at et villere og våtere klima allerede er her og forventes å forsterkes, og hvor slike hendelser rammer vil ofte være tilfeldig og vanskelig å forutse. Det er derfor viktig at både beboere, kommuner og næringsliv vurderer hvor og hvordan det bygges, og at det legges til rette for frie vannveier og andre gode løsninger for overvannshåndtering.

Frostskader varierer både med sesong og geografisk område.

I **figur 13** vises erstatninger etter frostskader de siste ti årene fordelt på fylke. Figuren viser at Nordland, deler av det sentrale Østlandsområdet og Vestlandet ofte har hatt slike skader. Det var særlig mye frostskader i Nordland og Troms i 2018, og igjen i 2024. På Østlandet var det også mange frostskader i 2024, som følge av en lang og kald vinter, mens vinteren i 2025 var langt mildere.

I **figur 14** er frostskadene fordelt på skademåned, og som forventet er det vintermånedene som gir størst utslag. At en del frostskader først oppdages litt senere på året, kan også være naturlig, blant annet fordi mange hytter ikke er i bruk om vinteren, og skadene først blir avdekket når hyttene tas i bruk.

Fig. 14 Månedsfordelt erstatning etter frost, 2016-2025

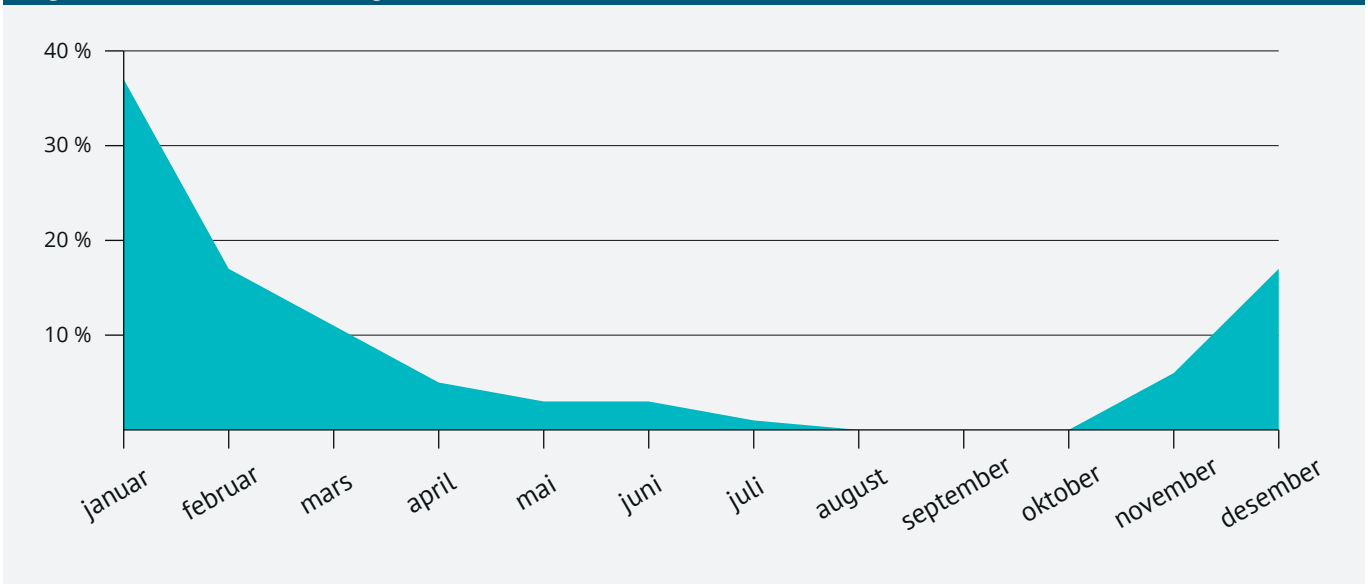

Kilde: Finans Norge
KPI-justert beløp

Fig. 15 Erstatning etter storm- og stormflo

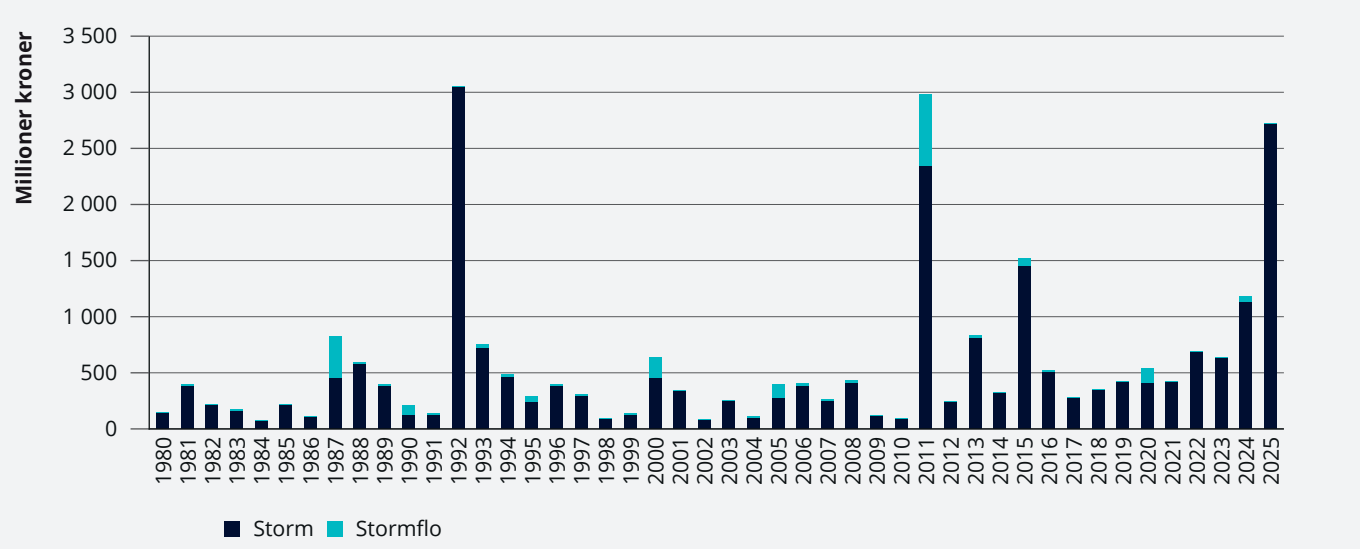

Kilde: Norsk Naturskadepool
KPI-justert beløp

5.4 Storm og stormflo

Figur 15 viser at store skader etter storm og stormflo inntreffer med ujevne mellomrom, selv om det ser ut til at det skjer oftere og oftere fra og med 2011. I 2011 var det to store stormhendelser, Berit i november og Dagmar i romjulen. Hvor store erstatninger det blir, vil ha sammenheng med hvor stormene rammer og med hvilken vindstyrke og retning vinden kommer fra. Den siste store stormhendelsen i 2025 var Amy i begynnelsen av oktober hvor både vindstyrke og geografisk område kanskje var litt ekstra uventet. På kystområdene har det gjennom alle tider vært vanligere med storm, slik at bebyggelsen nok er bedre tilpasset enn i innlandsområdene. Stormen Amy hadde et stort nedslagsfelt hvor blant annet indre deler av Trøndelag (Oppdal) ble hardt rammet. Erstatningene etter Amy anslås til 1,8 milliarder kroner – i dette anslaget er det også inkludert noen skader fra flom. I tillegg var 2025 preget av storm både i begynnelsen og slutten av året som særlig rammet Nord-Norge.

Figur 16 viser sammenhengen mellom antall skader og gjennomsnittlig erstatning for storm- og stormfloskader de siste ti årene. Antall skader er vist langs x-aksen, mens gjennomsnittlig erstatning per skade er vist langs y-aksen. Boblenes størrelse angir samlet erstatning for den enkelte skadetype.

Siden stormflo bare kan forekomme langs kysten, er antallet slike skader lavere enn for storm. I perioden har stormflo-

Fig. 16 Antall skader og erstatning etter storm og stormflo

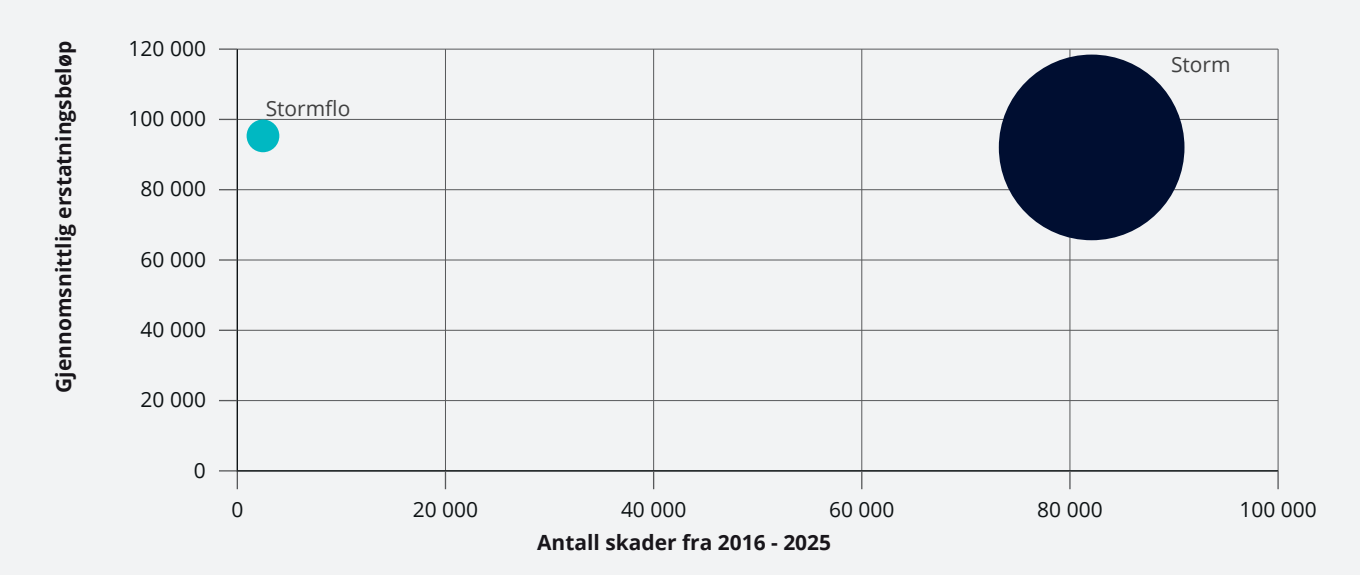

Kilde: Norsk Naturskadepool
KPI-justert beløp

Foto: Hallgeir Vågenes / VG / NTB

skader gitt samlede erstatninger på om lag 235 millioner kroner, mens stormskader utgjør nær 7,6 milliarder kroner. Gjennomsnittlig erstatning per skade er likevel relativt lik, med rundt 92 000 kroner for storm og 95 000 kroner for stormflo.

Variasjonen i skadeomfang kan være stor, avhengig av hva som rammes – fra mindre takskader til tilfeller der hele tak eller bygninger blir ødelagt. Ved større ødeleggelser, kan kostnader knyttet til opprydding bli betydelige.

Figur 17 viser at storm- og stormfloskader i hovedsak har rammet kystområdene de siste ti årene, særlig Nordland, Trøndelag og Møre og Romsdal. Til sammen har disse fylkene stått for rundt 45 prosent av de samlede erstatningene i perioden.

Figur 18 viser at den mest vanlige årstiden for storm og stormflo er høsten og vinteren. De siste ti årene har 42 prosent av erstatningene skjedd i januar og februar, mens oktober alene sto for 27 prosent – dette skyldes i stor grad Amy i 2025.

Fig. 17 Erstatning etter storm og stormflo, 2016-2025

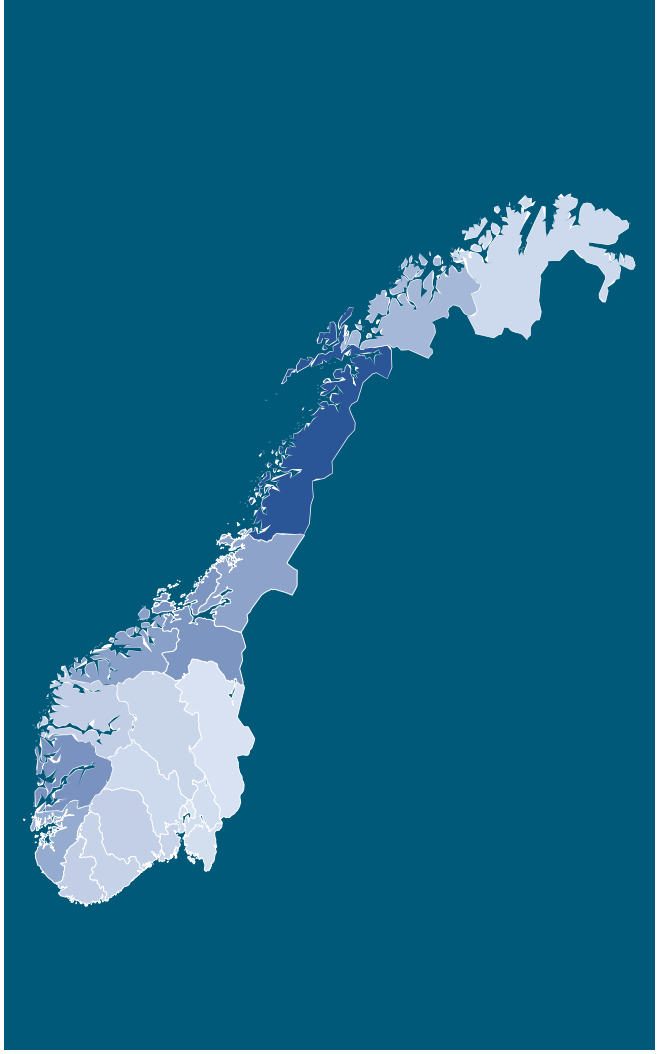

Kilde: Norsk Naturskadepool
KPI-justert beløp

Fig. 18 Månedsfordelt erstatning etter storm og stormflo, 2016-2025

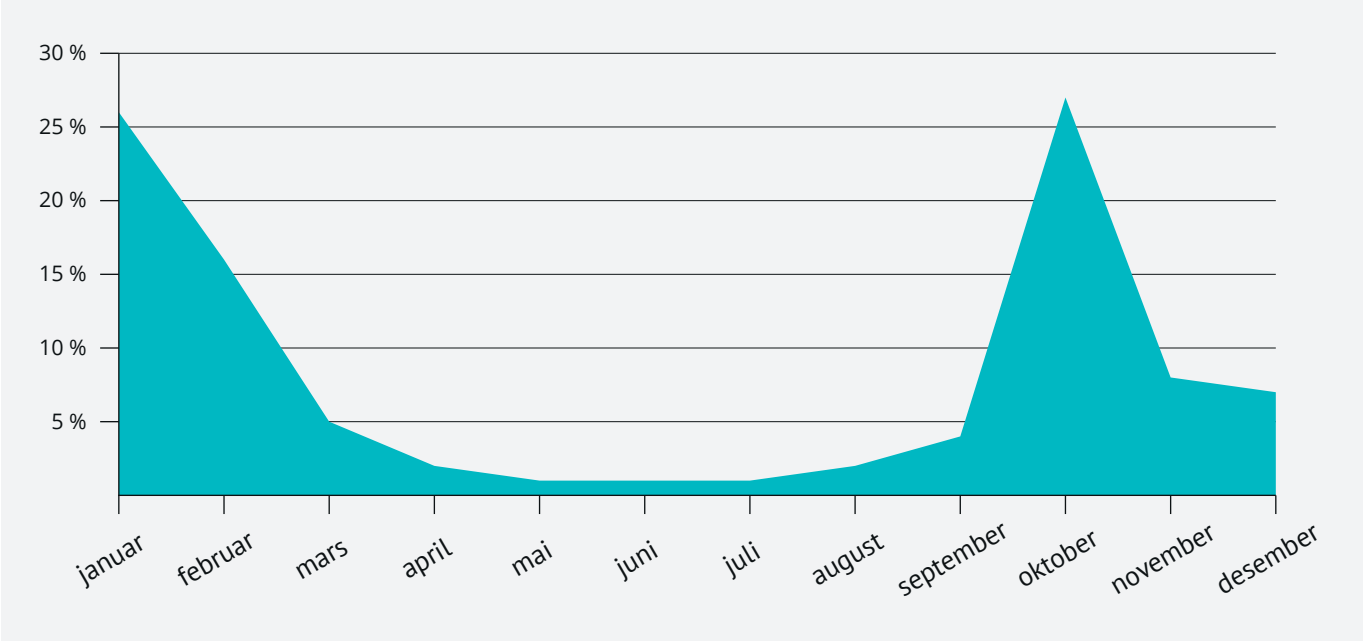

Kilde: Norsk Naturskadepool
KPI-justert beløp

Fig. 19 Utvikling i erstatning etter lynskader

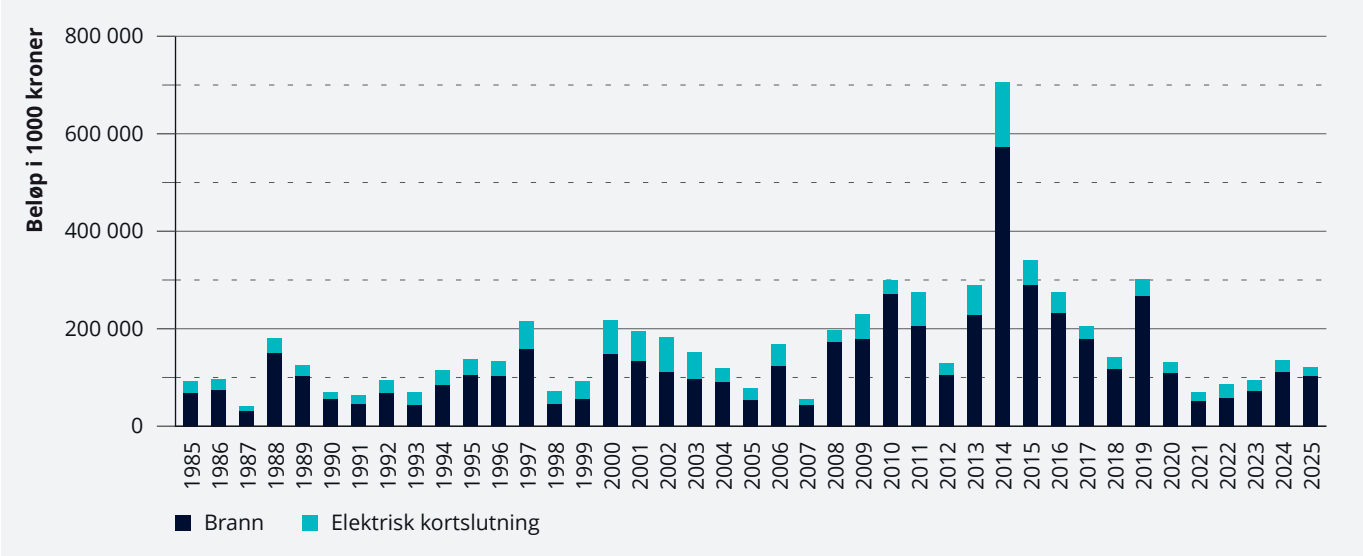

Kilde: Finans Norge
KPI-justert beløp

5.5 Lynskader

Figur 19 viser utviklingen i erstatninger etter lynskader over tid. Skader etter lynnedslag varierer med sesong; de fleste hendelsene skjer i sommermånedene, mens de mest omfattende og kostbare skadene ofte inntreffer om vinteren. Toppåret i perioden var 2014, da det var særlig mange skader som førte til brann, og ikke bare kortslutning eller andre elektriske fenomener. I 2014 var det spesielt mange skader i desember, særlig på Vestlandet.

De senere årene har flere boliger fått sikringsskap med overspenningsvern, noe som bidrar til å redusere risikoen for både brann og elektriske fenomenskader. Samtidig er det fortsatt vanskelig å forhindre at lynnedslag i enkelte tilfeller fører til brann, ettersom det kan være svært store krefter involvert.

Forsikringsmeldte skader etter lynnedslag omfatter også skader på elektriske apparater, og ikke bare tilfeller der ild har oppstått, her betegnet som «brann». Heldigvis utgjør de fleste lynskader elektriske fenomenskader som ikke utvikler seg videre til mer alvorlige hendelser.

Figur 20 viser sammenhengen mellom antall skader og gjennomsnittlig erstatning for brannskader og elektriske kortslutninger de siste ti årene. Antall skader er vist langs

Fig. 20 Antall skader og erstatning etter brann og elektrisk kortslutning

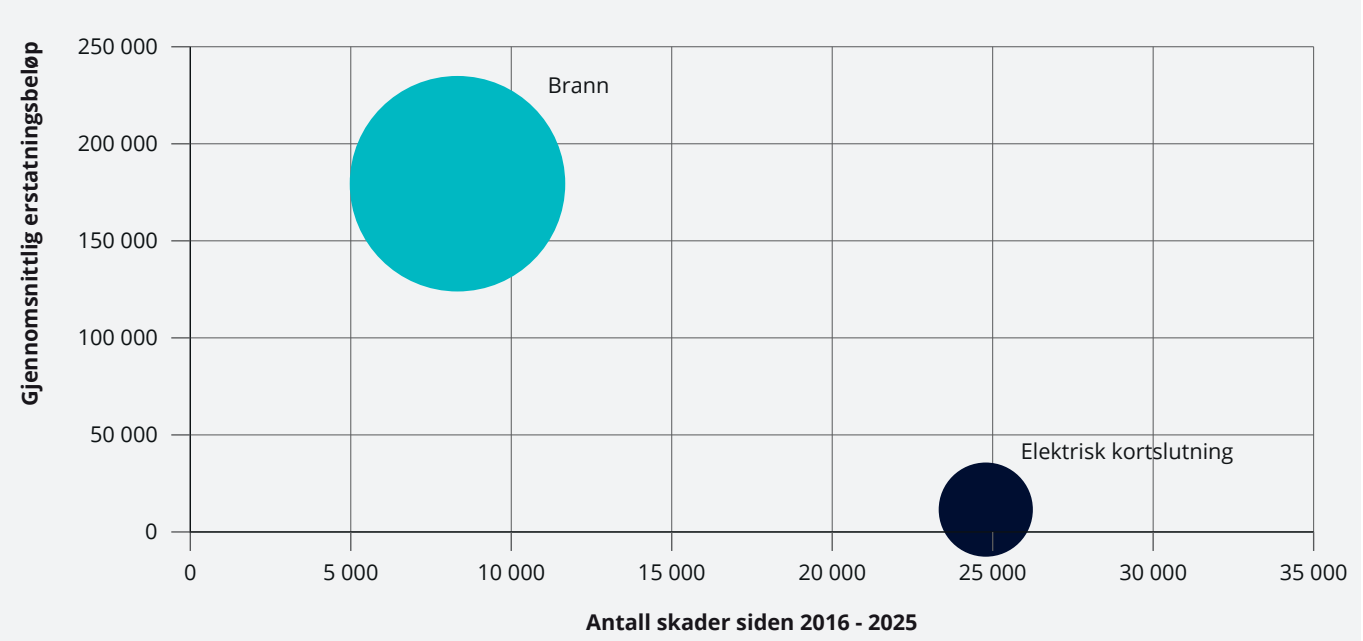

Kilde: Finans Norge
KPI-justert beløp

Fig. 21 Månedsfordelt erstatning etter lynnedslag, 2016-2025

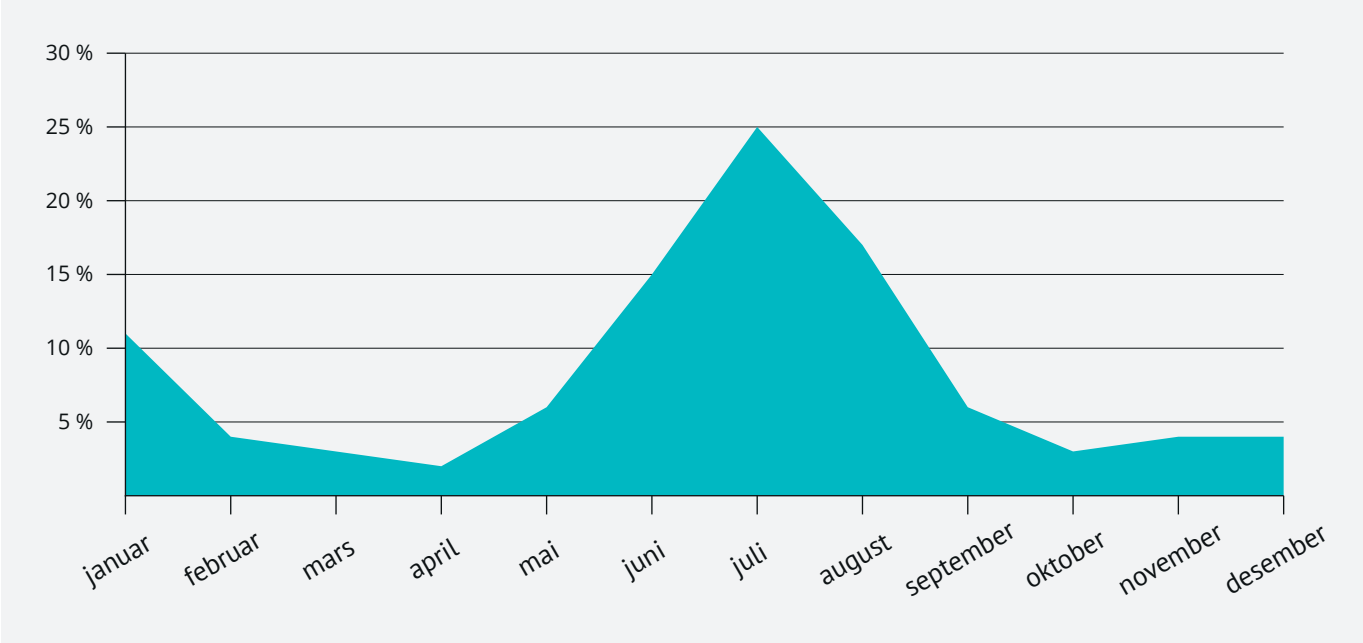

Kilde: Finans Norge
KPI-justert beløp

x-aksen, mens gjennomsnittlig erstatning per skade er vist langs y-aksen. Boblenes størrelse angir samlet erstatning for den enkelte skadetype.

Som forventet er skadeomfanget betydelig større ved branner der ild har kommet løs, enn ved elektriske kortslutninger. En gjennomsnittlig brannskade beløper seg til rundt 179 000 kroner, mens en skade som følge av elektrisk kortslutning i gjennomsnitt ligger på om lag 11 500 kroner. Samlet utgjør brannskader nær 1,5 milliarder kroner de siste ti årene, mot rundt 285 millioner kroner for elektriske skader.

Figur 21 viser månedlig fordeling av erstatninger etter lynnedslag de siste ti årene. Ettersom de fleste lynnedslag skjer om sommeren, ofte i forbindelse med varmt og fuktig vær, er også erstatningene klart høyest i denne perioden. Nesten 60 prosent av de samlede erstatningene er i sommermånedene juni til august.

Figur 22 viser erstatninger etter lynnedslag fordelt geografisk i perioden 2016–2025. At Finnmark skiller seg ut med høye brannskader etter lynnedslag, skyldes i stor grad en enkeltstående hendelse i 2019. Over tid er det likevel Telemark og Vestlandet som gjennomgående har hatt flest og størst brannskader som følge av lynnedslag.

Det sentrale Østlandsområdet er også relativt utsatt for lynskader, men her er det sjeldnere at lynnedslag fører til brann. Dette kan blant annet henge sammen med kortere responstid og nærhet til brannvesen. Oslo har en høyere andel såkalte «kalde» skader, det vil si elektriske fenomenskader, mens mer grisgrendte områder oftere får «varme» skader, der brann utvikler seg kanskje fordi det tar lengre tid å komme fram med slokking.

Fig. 22 Erstatning etter lynnedslag, 2016-2025

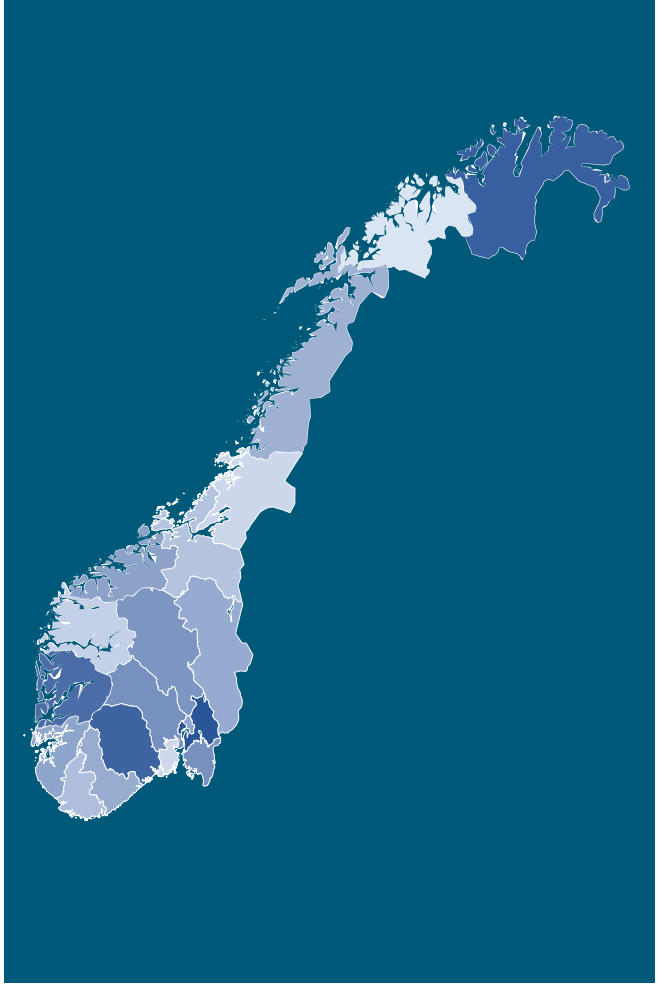

Kilde: Finans Norge
KPI-justert beløp

Foto: Ingeborg B. Engh / Huseierne

6. Boliger i endring:

Hva klima og byggeskikk gjør med hjemmene våre

Av Ingeborg B. Engh og Rikke Åserud, Huseierne

Klimaet vi bygger og bor i, er i endring. Mer intens nedbør, hyppigere slagregn og mildere vintre med flere fryse–tine-perioder gir boligene andre og større belastninger enn tidligere. Mange bygg utsettes i dag for påkjenninger de ikke var tilstrekkelig prosjektert eller utført for. Dette gjelder særlig den eksisterende boligmassen, som i stor grad er bygget for et annet klima enn det vi nå ser.

Samtidig har byggeskikken endret seg. Flate tak, strammere fasader uten takutspring, tettere utbygging og løsninger som kjellerparkering og takterrasser har blitt vanligere. I kombinasjon med materialbruk som er mer sårbar for langvarig fukt, gir dette nye typer skadebilder – særlig når værforholdene varierer raskt.

Hva som har endret seg i klimaet – og hvorfor det påvirker byggene

Nedbøren kommer oftere som korte, intense hendelser, og slagregn belaster fasader, overganger og detaljer mer enn tidligere. Dette øker risikoen for oppfukting og vanninntrenging i konstruksjoner som har små toleranser.

Vinteren preges i økende grad av veksling mellom mildvær og frost. Fryse–tine-sykluser påvirker avrenningen på balkonger, tak og terrasser, og kan føre til at sluk fryser igjen og vann finner uønskede veier inn i bygget. Huseierne ser slike hendelser i konkrete skadesaker.

For mange boligeiere oppleves det samtidig et gap mellom endrede værforhold og et regelverk og en byggeskikk som i liten grad reflekterer denne utviklingen.

Hva som har endret seg i byggeskikken – og økt sårbarhet

Flate tak og lite værskjerming
Flate tak og fasader uten takutspring gir mindre beskyttelse av kledning og utsatte detaljer, sammenlignet med byggeskikk der værskjerming var et tydeligere premiss i utformingen. Når vind og nedbør øker, blir marginene mindre, og konsekvensene av små svakheter større.

Materialbruk
Hurtigvokst trevirke benyttes ofte i ytterkledning. Slike materialer er mer sårbare for langvarig fukt enn kjerneved, og gir kortere tidsrom før sopp- og råteskader kan oppstå dersom beskyttelsen er utilstrekkelig.

Tett arealbruk og kjellerløsninger
Mer arealeffektiv utbygging har gitt flere bygg med kjellerparkering og fall mot port. Dette kan konsentrere belastningen på sokkel og underetasje, særlig ved kraftig regn og snøsmelting.

Typiske problemer som følger av dette

Overvann og vannveier som endrer seg
Kombinasjonen av styrtregn og tette dekker på overflater gjør at mer vann søker over bakken og inn mot bygg. Avløps- og dreneringssystemer dimensjonert for tidligere nedbørsmønstre får hyppigere overbelastning. En undersøkelse Huseierne har gjennomført blant boligeiere i de 20 største kommunene, viser at rundt 40 prosent opplever større eller mindre utfordringer knyttet til overvann.

Slagregn og oppfukting av fasader
Når fasaden har liten eller ingen beskyttelse fra takutspring, øker fuktbelastningen på kledning, vinduer og dørdetaljer. Fuktinntrenging i skjøter og overganger blir en driver for skader som sopp- og råteangrep og gir kortere vedlikeholdsintervall. Et konkret eksempel er soppvekst rundt verandadør hvor eksponeringen for nedbør ble for høy.

Flate tak, takterrasser og balkonger
Flate tak og takterrasser er sårbare for vannoppstuvning når fall, slukdimensjonering eller vedlikeholdsadkomst ikke er tilstrekkelig for værforholdene. Løv, rusk – og om vinteren is – kan tette sluk; vann blir stående, og små svikt i detaljer gir lekkasjer. Dette forsterkes ved veksling mellom frost og mildvær. Flere skader på balkonger skyldes nettopp fryse–tine og tette sluk.

Kjeller og sokkelsoner
Der terreng, fall og innkjøringer leder vann mot bygget, øker risikoen for fukt i grunnmur og underetasje. Kjellerparkering med nedadgående rampe er et typisk eksempel der konsentrert avrenning treffer nederste del av bygningskroppen.

Økt vedlikeholds- og skadetrykk
Et varmere og fuktigere klima gir mer grobunn for svertesopp, alger og mose på tak, terrasse og fasader, og øker behovet for hyppigere overflatebehandling. Huseiernes rådgivningstjeneste ser utviklingen i henvendelser: i 2025 besvarte vi over tusen spørsmål om fukt, sopp og råte, samt utvendig vedlikehold; med drenering og utvendig fuktsikring var vi oppe i rundt 1200 saker av totalt 5500. I 2023 mottok Huseierne samlet 104 200 medlemsspørsmål, og i 2024 var nær 6000 av spørsmålene byggtekniske – med store volumer innen fukt/vedlikehold, inneklima, konstruksjon og våtrom.

Forbrukeropplevelsen i nye boliger
Klager fra boligeiere dreier seg ofte om skjevheter og overflatekvalitet, støy mellom boenheter, fall i våtrom, ventilasjon/innemiljø og manglende FDV-dokumentasjon. Alvorlige forhold knyttet til brann- og konstruksjonssikkerhet avdekkes i noen tilfeller først i ettertid. Når klimaet samtidig øker belastningen på bygg, forsterkes konsekvensene av feil og mangler.

Konsekvenser for den eksisterende boligmassen

De aller fleste av fremtidens boliger er allerede bygget, og skal bestå i tiår fremover. Samtidig utgjør boligmassen en av husholdningenes viktigste verdier, og skader eller økt vedlikeholdsbehov får derfor direkte konsekvenser for økonomisk trygghet over tid.

Når klimaet gir mer vann og fukt til bygningene, og moderne løsninger har mindre «innebygde sikkerhetsmarginer» mot nedbør og vind, blir resultatet et høyere samlet skaderisiko- og vedlikeholdstrykk over tid. Dette påvirker alt fra forsikringshendelser til bokostnader – og oppleves tydelig av boligeiere som søker forutsigbarhet.

Dette er ikke først og fremst en sak om enkeltstående feil, men om et gradvis skifte i belastningsbildet. Klimaendringene gir mer vann og fukt, samtidig som byggene våre ofte har mindre innebygget værskjerming enn før. Når disse utviklingene møtes, oppstår nye og hyppigere skadebilder i norske hjem. For boligeiere handler dette om trygghet i hverdagen – og om at hjemmet skal tåle å stå ute i et klima i endring

Fakta: Huseierne

- Landsdekkende forbrukerorganisasjon for boligeiere, med **295 000 medlemmer.**
- **104 200** spørsmål til juridisk og byggteknisk medlemsrådgivning i 2023; rundt 6000 byggtekniske spørsmål i **2024**, med store andeler innen fukt/vedlikehold, inneklima, konstruksjon og våtrom.
- **I 2025** håndterte Huseiernes byggtekniske rådgivningstjeneste **over 1000** saker om fukt, sopp og råte, samt utvendig vedlikehold; inkludert drenering/utvendig fuktsikring **rundt 1200** saker – av totalt **5500**.

Foto: Trevor Benbrook / Adobe Stock

Foto: Spiber.de / Adobe Stock

7. Forebygging:

Et klimatiltak som gir økt trygghet

Elin Spjelkavik, leder oppgjør i Storebrand Forsikring.

Å bli utsatt for ekstremt vær er en dramatisk opplevelse. For mange er det en enkeltstående hendelse, men alt tyder på at det ikke blir slik i fremtiden. Derfor er det på tide å flytte innsatsen fra opprydning og reparasjon til forebygging.

Det er både farlig og ubehagelig å oppleve ekstremvær på nært hold. Å oppleve at flom og overvann tar med seg boligen din eller ødelegger eiendeler du holder kjært. Å oppleve å stå med langstøvler i sin egen kjeller, oversvømt etter kraftig styrtregn. Å oppleve at bilen blir knust av et tre revet opp av vinden, eller at takstein – ja, hele tak flyr av gårde. At strømmen blir borte i lang tid.

Mange – både privatpersoner og bedrifter – opplevde nettopp dette under og etter Amy i fjor høst.

Klimaendringer er ikke lenger et fremtidsscenario med et fåtall hendelser, men en realitet som allerede preger hverdagen til kundene våre. Også vi i Storebrand, som alle forsikringsselskap i Norge, møter konsekvensene av klimaendringene nærmest daglig – gjennom skader på boliger og innbo, og næringsbygg og infrastruktur over hele landet. Vi registrerer også flere skader på biler og andre kjøretøy på grunn av endret vær.

Krever store strukturelle endringer

Klimaendringene gjør at vannskader, særlig fra overvann, er den raskest voksende skadeårsaken. Å tilpasse samfunnet til mer ekstremt vær krever derfor store strukturelle endringer.

Myndighetene må legge til rette for trygg arealbruk, robuste byggestandarder og vedlikeholdt infrastruktur. Slike tiltak krever investeringer, men undersøkelser viser at klimatilpasning lønner seg i lengden.

Samtidig, og heldigvis, er det mye som hver enkelt bolig- og bygningseier kan gjøre.

Hva kan vi selv gjøre?

1. Vannskader fra overvann og styrtregn

Når det gjelder vannskader så handler det om å gjøre selve bygget robust, og gjøre grep som leder vannet bort fra boligen.

Boligene i Norge blir stadig eldre, og vedlikeholdsetterslepet er stort. Nordmenn bruker store summer på å pusse opp boligen sin. Vi ønsker at en mye større andel av oppussingspengene gikk til å utbedre funksjon, fremfor å skifte farge og stil på innredningen. Både tak, drenering og rør har begrenset levetid, og uten vedlikeholdstiltak vil du på et tidspunkt skape problemer – med andre ord vannskader. Vårt råd til alle med bolig er derfor å lage en plan for vedlikehold og oppgraderinger. Ta gjerne utgangspunkt i tilstandsrapporten fra du kjøpte bolig, og søk hjelp fra fagfolk om du ikke har kunnskapen selv. Et godt vedlikeholdt hus tåler mye vær.

Ikke alle grep er store og dyre. Regelmessig rensing av takrenner er også viktig. Og husk at nedløpet fra takrenna ikke må stoppe i husveggen. Ved å koble på et fleksibelt rør som leder vannet bort fra veggen, reduseres belastningen på hus og drenering betraktelig.

Det er også smart å tenke på vann når du planlegger utforming av hagen. Lag helleringer bort fra huset, så ikke vannet samles ved husveggen og grunnmur. Begrens også bruk av tette flater som asfalt for å bidra til å redusere overvann. Legg gjerne til rette for steder der vann skal samles opp, og trekke ned i grunnen, uten å gjøre skade.

2. Flomskader

Skader fra flom er gjerne omfattende, og rammer både boliger, bedrifter, landbruk og infrastruktur. Selv om flom ofte forbindes med store hendelser på våren – særlig når snøsmelting og nedbør eller store temperatursvingninger treffer samtidig, ser vi også at flere mindre, lokale flommer gir betydelige skader.

Det er større tiltak som skal til for å forebygge skader fra en elv som flommer over sine bredder, og det er begrenset hva den enkelte huseier kan gjøre. Her er det nødvendig med grep fra myndighetene, som for eksempel å bygge en flomvoll. Men, det er mulig å begrense skadeomfanget, som å flytte verdifulle gjenstander opp i høyden, eller til et annet sted. Det kan også være hensiktsmessig å anskaffe en pumpe som kan hjelpe til med å holde vannivået nede. Sandsekker har vært brukt for å lage midlertidige voller. Det er også aktører som utvikler effektive, mobile flomvegger som kan settes opp før flomvannet kommer.

Mest typiske skader grunnet overvann og flom

- Vanninntrenging i kjeller og underetasje, samt gjennom tak og konstruksjoner over bakken fører til skader på gulv, vegger, elektriske anlegg, innbo og inventar
- Driftsavbrudd og skader på eiendeler for bedrifter
- Tap av avling og skader i landbruket
- Stengte veier, og skade på bruer og annen infrastruktur

Foto: Artem Bruk / Adobe Stock

3. Vind- og stormskader
Disse skadene oppstår ofte i kombinasjon med regn, som forsterker skadeomfanget når bygninger og tak er ødelagt og åpne for vanninntrenging. Skadeomfanget etter stormen Amy er et eksempel på dette. Dessverre er det begrenset hva den enkelte huseier kan gjøre for å forebygge stormskader.

Mest typiske skader

- Takstein, beslag og hele tak som løsner, som også kan gjøre skade på andre eiendeler og verdier
- Trær som velter over hus, biler og strømnett
- Skader på fasader og vinduer

God økonomi og god beredskap
Forebygging er ikke bare et klimatiltak. Det er god økonomi, god beredskap og samfunnsutvikling. Vår klare oppfatning er at flere klimarelaterte skader kunne vært redusert eller unngått dersom tiltak hadde vært gjennomført i forkant. Ofte handler det om relativt enkle tiltak, men noen ganger vil det koste mer penger og innsats.

Tiltak folk og boligeiere kan gjøre selv

1. Rens takrenner og nedløp jevnlig
Tette takrenner er en hyppig årsak til vannskader. Når vannet ikke ledes bort, presses det inn i takkonstruksjon og vegger. Det kan være lurt å sikre at vannet ikke bare blir sprutende ut av takrennen, men også sørge for at det renner bort fra bygg og grunnmur.

2. Sjekk tak og beslag
Løs takstein, slitte beslag og utette gjennomføringer gir økt risiko for lekkasjer under kraftig regn. Dette er en av de hyppigste grunnene til at vi gir avslag på forsikring – det er, i henhold til vedlikeholdsplikten i forsikringsvilkårene huseier, bedriftseier og sameies ansvar å sikre at taket er sterkt og solid.

3. Kontroller drenering rundt huset
Dersom vann blir stående inntil grunnmuren, øker faren for fuktskader og innsig. De første tegnene på dårlig drenering er fuktutslag og misfarget kjellervegg eller grunnmur, samt lukt av eller synlig mugg. Et annet risikomoment er om tomten rundt huset heller inn mot bygningen. Tegn på dårlig drenering bør tas på alvor, selv om det er et mer kostbart tiltak.

4. Sikre kjeller og lavtliggende rom
Tilbakeslagsventil på avløp, forhøyede terskler og riktig fall bort fra bygget kan gjøre stor forskjell. Tidvis trenger vannet hjelp til å ledes bort. Å investere i hagen, med mål om å lede vannet bort fra huset, eller ta opp og fordrøye vannet kan redde kjelleren din fra neste styrtregn.

5. Fjerne løse gjenstander før uvær
Hagemøbler, trampoliner og løse konstruksjoner kan bli farlige prosjektiler i sterk vind. Ekstra sikringstiltak eller å flytte løse gjenstander inn er viktige tiltak. Tenk også hvor du parkerer bilen din, og ikke glem campingvognen, båten eller hytta.

Fra oppgjør til forebyggingspartner

Gjennom skadedata, kundedialog og erfaring med håndtering av klimarelaterte skader har vi et tydelig bilde av både årsakssammenheng og hvilke tiltak som virker. Derfor ser vi på forebygging en enda viktigere oppgave i tiden som kommer. Vi har langt igjen, men vi jobber stadig mer systematisk med forebygging. Eksempler på dette er:

- Kunnskapsdeling med kunder, gjennom varsler, sjekklister og råd i forkant av ekstremvær og varsler om kraftig nedbør
- Analyse av skadedata for å identifisere risikoområder og typiske skadeårsaker
- Bedre risikoanalyser og kartlegging av områder og boliger. Dette gjør at vi også vil gi mer relevante råd til rett tid, til rett boligeier.
- Samarbeid med kommuner og bransjeaktører om klimatilpasning og forebyggende tiltak

Forebygging reduserer skadeomfang, men gir også bedre kundeopplevelser, lavere kostnader og mer robuste lokalsamfunn. Når kunder opplever at vi bidrar til å forhindre skader, ikke bare rydde opp og reparere i etterkant, styrkes tilliten til forsikringsbransjen som helhet. Fordi, de aller fleste kunder vil være foruten skader, selv om de får hjelp om uhellet skulle være ute. Enkelte ting er også uerstattelig – enten det er det trygge hjemmet, familiebilder eller bunaden som har gått i generasjoner.

Myndighetene må følge etter

Bolig- og bedriftseiernes og sameies egne tiltak blir fort en dråpe i oversvømmelsen, om ikke stat og kommuner tar et realt krafttak på klimatilpasning. Siden 2010 har forsikringsbransjen registrert en eksplosiv vekst i antall klimarelaterte skader, og fjorårets rapport, «Klima i Norge», forteller oss at det kommer mer vær. Myndighetene har ikke svart på denne utviklingen. Bevilgningene over statsbudsjettet har etter alle praktiske formål stått i ro, til tross for enkelte ekstrabevilgninger.

Nå må staten sette kommunene i bedre stand til å ta sitt ansvar for klimatilpasning. Det innebærer en betydelig økning i bevilgningene og finansiering av DSBs kunnskapsbank, slik at vi kan planlegge for tryggere utbygging av både boliger og bedrifter. Slik at vi kan gjennomføre sikringstiltak der det er samfunnsøkonomisk smart. Tiltak som gir innbyggere og næringsliv økt trygghet, og som gjør små og store lokalsamfunn mer motstandsdyktige.

Foto: Natalia / Adobe Stock

Foto: Trude Haugen

8. Klimatilpasning i praksis:

Åpning av kanalen på Mindemyren

Av Magnar Sekse, Bergen Vann

Bergen er Europas mest nedbørrike by med en gjennomsnittlig årsnedbør på 2500 mm. Det regner ofte og mye, og bergenserne har lært seg å leve med regnet. Klimaendringene har allerede ført til økt årsnedbør, og denne trenden er ventet å fortsette.

For å gjøre byen mer robust mot klimaendringer og økt nedbør, har Bergen utviklet en planmetodikk som skal sikre at all byutvikling og planlegging i Bergen bygger trygge og gode overvannssystem. Disse skal ivareta både dagens og framtidens påregnede nedbør. Samtidig er det et mål at regnvannet skal utnyttes som en positiv ressurs og bidra til godt miljø, gode levekår og verdiskaping i byutviklingen. For å muliggjøre dette må regnvannet gis tid og rom gjennom en utstrakt bruk av blå-grønne løsninger. Dvs. at regnvannet så langt mulig håndteres på overflaten og ikke i nedgravde rørsystemer eller kulverter.

I 2005 lanserte Bergen gjennom sin hovedplan for avløp og vannmiljø følgende føring for overvannshåndtering i Bergen: I 2006 vedtok bystyret de første retningslinjene for overvannshåndtering i Bergen kommune, der det ble lagt til grunn at lokal overvannshåndtering og blå-grønne løsninger skal være en fortrukket løsning.

I årene etter 2009 har Bergen kommune deltatt i flere EU-prosjekter om klimatilpasning. Gjennomføring av disse

Avløpsingeniøren, byplanleggeren og landskapsarkitekten (gartneren) må snakke mer sammen!

Overvannet skal pryde byen og ikke skade den, og at rent overvann er en viktig ressurs og må utnyttes som et positivt element i byen.

prosjektene har bidratt til et utstrakt tverrfaglig samarbeid internt i kommunen. Dette har skapt en god felles forståelse av muligheter og forutsetninger for framtidsrettede og robuste overvannsløsninger som grunnlag for god klimatilpasning og en god byutvikling. Flere tidligere nedgravde bekker og vassdrag har blitt åpnet opp og skapt nye og gode parker og byrom som resultat av dette. Det har vært en samlet politisk tilslutning til arbeidet.

Kommunedelplan for overvann, som var resultat av et langvarig og godt tverretatlig samarbeid ble vedtatt i Bergen bystyre i 2019. Planen tydeliggjør kommunens strategi for overvannshåndtering og gir føringer for planlegging på alle plannivå og i byggesaker.

Mindemyren ligger sør for Bergen sentrum og i bunnen av Bergensdalen mellom 2 av byens 7 fjell, Ulriken i øst og Løvstakken i vest. Området bestod tidligere av våtmark, med en elv mellom Solheimsvatnet og Kristianborgvannet. For å regulere vannstanden mellom de to vannene ble det på 50-60- tallet bygget en kanal under bakken og under Kanalveien. Området er flomutsatt, da alt vann som kommer ned fra fjellsidene på begge sider av dalen skal transporteres trygt videre til utløp i Nordåsvatnet.

Dette var bakteppet for arbeidet med transformasjon av Mindemyren. Hovedmålet er å utvikle en ny kompakt bydel, som folk kan trives i. Området skulle endres fra å være tilrettelagt for biler og industri – til et miljøvennlig bolig- og nærings-område med et gjenåpnet vassdrag som en blå-grønn akse gjennom hele området. Parallelt skulle området tilrettelegges med gang- og sykkeltraseer og knyttes nært til Bergen sentrum gjennom bygging av ny bybane. Områdereguleringsplan for Mindemyren ble vedtatt i 2013.

Parallelt med utvikling av områdeplanen ble det utarbeidet en VA-rammeplan som blant annet skulle sikre en trygg håndtering av overvannet gjennom området, både i dagens og framtidens situasjon. Blågrønn infrastruktur og at kanalen skulle gjenåpnes var en del av premissene for å gjøre Mindemyren robust mot klimaendringer og bidra til å skape en attraktiv bydel.

Da planen for bygging av bybanen gjennom området ble aktualisert (2015) ga dette kraft og tyngde til gjennomføring av et helhetlig prosjekt med ny infrastruktur. Gjennom utbygging av bybanen gjennom området ga dette muligheten for en rask gjennomføring av et stort og komplisert infrastrukturprosjekt.

Basert på god felles forståelse av utfordringer og muligheter til å skape et unikt og nytt overvannssystem i området, ble løsninger for kanalen vurdert på nytt. Det ble lansert et nytt konsept for selve kanalen av bybanens rådgiver (SWECO), der den ble todelt, med en øvre del og en underliggende flomkanal. Gjennom denne løsningen kunne en få nødvendig sikkerhet mot flom. Vi kunne ivareta en attraktiv kanal på overflaten som kunne gi mulighet for fiskevandring, samtidig med at den også kunne ta imot og håndtere overvann fra nærområdene.

Parallelt med dette var Bergen partner i et EU-prosjekt – BEGIN [1], der prosjektets formål var å forbedre robustheten mot klimaendringer gjennom bygging av blågrønn infrastruktur. Dette prosjektet bidro til å skape aksept for den nye todelte kanalløsningen til erstatning for den opprinnelig regulerte åpne dype kanalløsningen.

Arbeidet fortsatte med utvikling av en mer detaljert infrastrukturplan for Mindebyen, og denne planen ligger til grunn for den videre utvikling av området sørover mot Kristianborgvannet.

Mindemyren er i dag i ferd med å forvandle seg til en ny og attraktiv bydel. En bydel der sikkerhet og robusthet i forhold til flom og klimaendringer er ivaretatt, samtidig som vannet blir en ressurs for området. Dette takket være et godt samarbeid mellom alle etater og aktører som arbeider med byutvikling i Bergen, samt Bybanen utbygging (Vestland fylkeskommune) med flere.

Grunnlaget for å få til gjennomføring og finansiering av de gode løsninger er et felles mål om å skape et godt resultat. Gjennom arbeidet er det utviklet prinsipper og avtaler om kostnads- og ansvarsfordeling for de ulike anleggene. Det har en lykkes med på en slik måte at løsningene og det felles resultat som er skapt er noe alle aktørene og de involverte i prosessene er stolte av.

Vi ser i dag (2026) at byggene reiser seg i området og at prospektene for boligene løfter fram kanalen og de gode løsningene som er bygget og planlagt i den videre utvikling av området.

1 BEGIN, Interreg VB North Sea Region Programme

9. Behov for økt klimatilpasning

Klimatilpasning handler om å gjøre samfunnet i bedre stand til å leve med klimaendringene som allerede skjer og som vil komme. Klimaendringene medfører både hyppigere og mer intense hendelser, noe som stiller nye krav til forebygging, planlegging og samarbeid mellom forvaltningsnivåene. Det er også behov for tilstrekkelig og forutsigbar finansiering av klimatilpasningstiltak.

Regelverket knyttet til klimatilpasning og forebygging er i stadig utvikling, og i nye arealplaner stilles blant annet krav til overvannshåndtering. En stor utfordring er likevel at mesteparten av bygningsmassen allerede er etablert, samtidig som fortettingen i urbane områder øker.

I tillegg er det et betydelig etterslep på vedlikehold av vann- og avløpssystemene. Samlet bidrar disse faktorene til økt risiko for overvannsproblemer. I snitt rammes nesten 100 forsikringstakere daglig av vannskader knyttet til overvann og avløp. Slike skader tar gjerne måneder å utbedre, fordi bygningene først må tørke. Det er en stor belastning for de rammede.

Behovet for klimatilpasning er godt dokumentert. Nå må fokus flyttes fra utredninger og intensjoner til konkrete tiltak og gjennomføring.

Foto: Brebca / Adobe Stock

1. Forebygging må prioriteres høyere

Dagens forebyggende arbeid står ikke i forhold til risikoen samfunnet utsettes for. Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har et betydelig etterslep i sikring av utsatte bygg og områder. Klimarelaterte skader øker, men bevilgningene til forebygging har ikke fulgt samme utvikling. I statsbudsjettet for 2026 bevilget regjeringen 782 millioner kroner til NVE, samtidig har forsikringsselskapene utbetalt 5,3 milliarder kroner i 2025 for vær- og naturskader. De siste 10 årene er det utbetalt 42,3 milliarder kroner. Dette er et tydelig signal om at myndighetene over tid har underfinansiert forebygging. Samtidig er det dokumentert at målrettet forebygging er svært lønnsomt, og at skadeomfanget er økende.

Kunnskapen om konsekvensene av ekstremvær er kjent, men forebygging taper likevel i de politiske prioriteringer. Resultatet er en økende regning med høyere fremtidige kostnader i form av ødelagt infrastruktur, tapte verdier og økt belastning på husholdninger, næringsliv og forsikringsordninger. Dette innebærer betydelige kostnader for innbyggerne over tid.

Skal Norge være reelt forberedt på et klima i endring, må forebygging prioriteres langt høyere enn i dag. Finans Norge anbefaler at staten tar et tydeligere ansvar for forebygging, både finansielt og styringsmessig. I dag er ansvaret fragmentert og fordelt på flere departementer og etater, noe som gjør samordningen krevende. Det er behov for klarere politisk eierskap og mer forpliktende samarbeid mellom statlige etater, kommuner og øvrige aktører. Selv om regjeringen i stortingsmeldingen om flom og skred (Meld. St. 27) peker på behovet for bedre samordning, mangler det fortsatt konkrete tiltak, tydelige ansvarsforhold og en helhetlig plan for hvordan forebyggingsarbeidet kan styrkes i praksis. Uten dette risikerer Norge å forbli i en reaktiv rolle, der kostnadene ved skader fortsetter å øke.

2. Ta i bruk tilgjengelig data

Gjennom forsikringsnæringens skadedata kan man få god innsikt i hvor risikoen for skader er størst, hvilke tiltak som har effekt, og hvor forebygging kan gi betydelig samfunnsøkonomisk gevinst. Denne innsikten er særlig verdifull for kommunenes planlegging og arbeid med klimatilpasning.

Forsikringsnæringen har over tid bidratt til dette arbeidet gjennom deling av data med DSBs kunnskapsbank. Kunnskapsbanken er en nasjonal plattform, utviklet av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) i samarbeid med kommuner, forsikringsnæringen, forskningsmiljøer og andre relevante aktører, med mål om å gjøre informasjon om risiko og sårbarhet lettere tilgjengelig.

Siden Kunnskapsbankforskriften trådte i kraft i 2022, har forsikringsselskapene levert månedlige data i tråd med regelverket. Det er svært gledelig at fra mars 2026 har DSB lansert en ny versjon av kunnskapsbanken, med data som oppdateres månedlig. Den nye versjonen vil gi et langt bedre og mer helhetlig beslutningsgrunnlag for både nasjonale og lokale myndigheter.

For at kunnskapsbanken skal få reell effekt, er det viktig at kommunene nå aktivt bruker dataene i risiko- og sårbarhets-

analyser (ROS). Dette vil styrke kvaliteten på planleggingen og bidra til mer målrettede og kostnadseffektive forebyggingstiltak.

3. Kommunene må få bedre forutsetninger for økt forebygging
Kommunene har en sentral rolle i arealforvaltning og i den lokale gjennomføringen av klimatilpasningstiltak, men forutsetningene varierer betydelig når det gjelder kompetanse, kapasitet og økonomisk handlingsrom. Klimatilpasning er et tverrsektorielt ansvar som forutsetter kunnskap og koordinert innsats på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer.

Norske kommuner har begrensede budsjetter og mange ansvarsområder som gir krevende prioriteringer. For å forebygge mer, må kommunene styrkes med økonomiske midler til forebygging. For at kommunene skal kunne ivareta sitt ansvar for forebygging og klimatilpasning må det tilrettelegges for interkommunalt samarbeid. Kommunen har et sikringsansvar for naturfare, i tillegg til ansvar for helhetlig overvannshåndtering.

Den største utfordringen ligger i eksisterende bygningsmasse, økt fortetting i byer og et betydelig etterslep i vedlikehold av vann- og avløpssystemer, som samlet gir økt risiko for overvannsproblemer. Flere byer i Norge ser nå overvann som en ressurs som kan brukes aktivt i byutviklingen. Denne tilnærmingen gir både bedre klimatilpasning og mer attraktive bymiljøer. Samtidig er kommuneøkonomien en avgjørende begrensning, og forskjellene mellom kommunene er store. Skal flere kommuner følge etter, bør staten bidra med finansiering som gjør det mulig også for økonomisk svakere kommuner å utarbeide og følge opp gode planer for blå-grønne løsninger.

Finans Norge anbefaler:

- Økt forebygging er blant de mest samfunnsøkonomisk lønnsomme investeringene samfunnet kan gjøre, og en forutsetning for å redusere fremtidige tap for husholdninger, næringsliv, forsikringskunder og offentlige budsjetter. Budsjettene til forebygging må derfor trappes opp betydelig og forutsigbart.
- Ansvar, styring og finansiering av forebyggende tiltak må henge bedre sammen på tvers av forvaltningsnivåene. Manglende samordning fører til ineffektiv ressursbruk og høyere skadeomfang enn nødvendig.
- Kommunene har et stadig større ansvar for klimatilpasning, men mangler ofte både ressurser og kompetanse. De må styrkes økonomisk og faglig, og det må legges bedre til rette for forpliktende interkommunalt samarbeid.
- Det er svært positivt at kunnskapsbanken nå endelig er operativ. For å realisere gevinsten må kommunene ta data aktivt i bruk i planlegging, ROS-analyser og forebyggende tiltak, slik at beslutninger baseres på dokumentert risiko og effekt.

Flom i Lillehammer, under ekstremværet Hans 2023

Foto: Sivert / Adobe Stock

Foto: Jostein / Adobe Stock

Finans Norge

Hansteens gt. 2 · P.O.Box 2473 Solli, N-0202 Oslo, Norway · Phone +47 23 28 42 00 · Org.no NO 994 970 925 · www.finansnorge.no